

آواز

نشریه رادیو تلویزیون ملی افغانستان

شماره هفتم و هشتم سال ۱۳۹۰

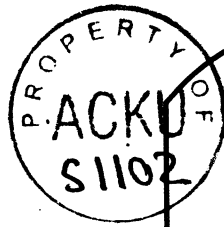
اول

- سریک
- رویدادهای فرهنگی
- له پښتون بوغ نه تر آواز
- افق های گسترده و رنگین
- با اداره تولید برنامه ها ...
- صفحه شعر
- بشکلی غر اود ژبی ...
- فرشته آواز
- لنده کیسه (مجبور)
- پلان نشراتی رادیو- تلویزیون

د افغانستان دملي راډيو ټلويزيون لوی رئیس بناغلي محمد زرین انځورته
دهند صدراعظم من موهن سینګ مېرمني لخوا دسارک ادبي جایزه دالی شوه .

بیتسالی

صاحب امتیاز: رادیو تلویزیون ملی افغانستان

مدیرمسوول: لمیة احمد زی

مسوول چاپ: بشیر احمد حکیمی ۰۷۷۰۹۵۸۷۷۳

گرافیک و دیزاین: غلام مصطفی حمیدی

فوتو راپورتر (ب) حکیمی

کمپیوٹر: فاطمه هاشمی

نشانی: وزیر محمد اکبر خان سرک ۱۳

ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی

تلفون: ۲۱۰۳۱۶۴

تیراژ: ۷۰۰

ایمیل آدرس: Awazrta@yahoo.com

آواز در ویرایش و کوتاه کردن نوشته ها آزاد است.

شرح پشتی: جاوید امیر خیل آواز خوان

چاپ: مطبعه آزادی

در برگهای این شماره

- + سرلیک
- + رویداد های فرهنگی
- + له پښتون رغ نه تر آواز
- + افق های گسترده ورنګین
- + تلویزیون څنګه رامنځ ته شو
- + بااداره تولید برنامه ها آشنا شوید
- + له خپل مسلک سره ...
- + تلفیق شعر بانوای ...
- + همزولو دهنر دګرته ...
- + شناسایی کارمندان موفق
- + صفحه شعر
- + ښکلی غږاودژی فصاحت
- + فرشته آواز
- + لڼبه کیسه مجبور
- + نگاه گذرا در سر سینما ...
- + خبری گزارشونه
- + دغر چینه
- + پلان نشراتی رادیو و تلویزیون

سرلیک

مطبوعاتو او هنري برخوته پراختيا او پاملرنه د دې زېږی وړ کوي چې خپرنيزې برخې په منظمه توگه ، ټولنيز ، اقتصادي ، سياسي ، خبري ، هنري او ځينې نورو برخو څخه هېوادوال خیر او د تاريخ زرينو کړنو ته اړوند اطلاعات سپاري. کله چې کابل راډيو د لومړي ځل لپاره په خپرونو پيل وکړ، نو ورسره غبرگ

پښتون غږ مجله هم رامنځته شوه. اوله همغې نېټې څخه تر اوسه پورې په بېلابېلو پراوونکو خپرونې وکړې او برسېره پردې چې دنوم له بدلون پر مهال يو څه ستونزو سره مخامخ شوه ، خو له نېکه مرغه دوخت دمسلولو مقاماتو په ځانگړې پاملرنه له ستونزو خلاصه او تر اوسه داروندو کار کوونکو د زيار او هڅوله امله له چاپه نه دی پاتې شوې .

له نېکه مرغه دادی سرکال د ((آواز)) مجلې اويايمه کاليزه هم پوره شوه ، چې دمطبوعاتو په نړۍ او په ځانگړې توگه د اطلاعاتو او فرهنگ محترم وزارت او د افغانستان دملي راډيو ټلوېزيون لوی رياست او کار کوونکو ته يې لويه بریا گټله کېږي .

د آواز مجلې دلابرياپه
هيله

رویدادهای فرهنگی

دهبود دوو نومیالیو لیکوالو
د سارک ادبی جایزه وگتله

S 1102

د ۲۰۱۱ میلادی کال د مارچ له ۲۵ څخه تر ۲۷ نېټې پوری د هندوستان پایتخت نوي دهلي کی د سارک هېوادونو دلیکوالو ادبی فیسټیوال جوړ شوی و. په دی فیسټیوال کی د جنوبي اسیا هېوادونو تر دوه سوو زیاتو لیکوالو ، شاعرانو او ژورنالیستانو گډون کړی و.

د فیسټیوال په ترڅ کی د سارک غړو هېوادونو غوره لیکوالو ته ادبی جایزی ورکړل شوی. له افغانستان څخه دهبود نومیالی لیکوال، کره کتونکی او دافغانستان د ملي رادیو تلویزیون لوی رئیس محمد زرین انخوړ او پیاوړي شاعر پرتو نادري هم دغه جایزی وگټلی. په دی فیسټیوال کی له افغانستانه د لیکوالو اته کسيز هیت هم گډون کړی و.

په دی فیسټیوال کی د سارک هېوادونو یو شمېر سفیرانو ، دهند یو شمېر فرهنگی ، ټولنیزو او سیاسي شخصیتونو له هغی جملی څخه دهند د صدراعظم منموهن سینگ میړمن هم گډون درلود . چی دغه ادبی جایزی دهمدی په لاس ورکړل شوی. دیادونی ورده چی د سارک هېوادونو د سارک ادبی فیسټیوال له لسو کالونو راهیسی جوړیږی چی د سارک هېوادونو ادبیات په کی څپړل کېږی او ددی هېوادونو غوره لیکوالو ته په کی جایزی ورکول کېږی.

املاقات مقدماتی به منظور احیای همکاری مجدد
نشراتی میان R.T.A و رادیو تلویزیون بلغاریا

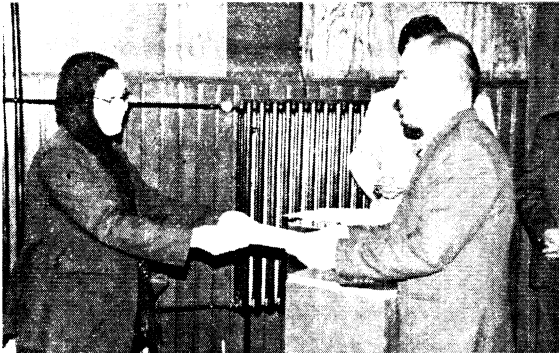
ملاقات مقدماتی به منظور احیای همکاری مجدد نشراتی میان R.T.A و رادیو تلویزیون بلغاریا سفیر آن کشور با محترم محمد زرین انخوړرئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان. به تاریخ ۶ ثور ملاقات نمودند.

هر دو جانب ضمن گفتگو پیرامون روابط دو ستانه، تبادل تجارب نشراتی رامفید دانسته، افزودند: که همچو روابط در بلند بردن ظرفیت ها و ارتقای مهارت مسلکی قابل عطف خواهد بود. سفیر کشور بلغاریا وعده سپرد که عنقریب قرارداد روابط نشراتی میان رادیو تلویزیون دولتی بلغاریا رادیو تلویزیون ملی عقد خواهد گردید.

قابل یاد آوری است که سالیان متمادی روابط نیک دو ستانه، فرهنگی دو کشور در قسمت تبادل فلم های هنری، مستند، سریال ها میان رادیو تلویزیون افغانستان و رادیو تلویزیون بلغاریا وجود داشت.

رویداد های فرهنگی

محصلین پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل و محصلین سال چهارم انستیتوت میخانیکي کابل به تعداد (۱۲۳) تن دور کار های عملي مسلکی شانرا در شعبات مختلف راديو تلویزیون ملی افغانستان به صورت موفقانه سپری نمودند. تصدیق نامه های شانرا محترم محمد زرین بخور

رییس عمومی R.T.A توزیع نمود. تصدیق نامه های دور پنجم برنامه آموزشی انستیتوت خدمات ملکی اصلاحات اداری برای ۴۲ تن از کارمندان R.T.A به مدت چهارماه در بخش منجمنت، کامپیوتر و انگلیسی آموزش را موفقانه سپری نمودند توسط محترم جلال الدین محمودی معاون ریاست عمومی راديو تلویزیون ملی افغانستان توزیع گردید.

**داطلاعا تو او فرهنگ وزیرداکتر سید مخدوم
رهین دلوگر ولایت دسرا سري شورا له استا
زو سره و کتل**

دمهمو فرهنگي مسئلو او ستونزو په باب خبرې وشوې . ډاکتر رهين دبرخه والو دستو نزو له اوریدو وروسته دلوگر ولایت دفرهنگي چارو اودلرغونو مسئلو دپلوی کولو په اړوند په راتلونکي کې له دوي سره دسینار د جوړولو ژمنه و کړه . چې دلوگر د خلکو د استازو له خوا یې هرکلي وشو او وپتیل شوه چې په دې اړوند د اطلاعا تو او فرهنگ وزارت دچارواکو اودلوگر دخلکو د مشرانو په ګډون یو کمیسیون جوړ شي . دیادونې وړ ده چې دلوگر دخلکو دسرا سري شورا مشرتوب پوهنیار حمید الله فاروقي په غاړه لري .

داطلاعا تو او فرهنگ وزیرداکتر سید مخدوم رهين دلوگر ولایت دسرا سري شورا له استازو سره و کتل . په دې کتنه کې دلوگر ولایت دخلکو

به سلسله همکاری همه جانبه نشراتی R.T.A با دویچه ویلی (صدای آلمان)

محترم محمدزرین انخور رییس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان سفری به شهر بن المان داشت و با رییس عمومی دویچه ویلی آقای بیترمن Bittermann ملاقات و در مورد مستحکم شدن روابط و تبادل برنامه های مشترک در آینده نه چندان دور صحبت شد. آقای انخور با رئیس روابط بین المللی خانم (Frau Feilke) مسوول پروگرام های آسیایی ، خانم گوته (Frau Gotte) و با مسوول آکادمی دویچه ویلی دیدن و تبادل نظر نمود.

رییس عمومی رادیو تلویزیون ملی در شهر بن با مسوول و کارکنان رادیو دویچه ویلی برای افغانستان دیدن و در رابطه به نشرات R.T.A به پرسش های آنان پاسخ و معلومات ارایه نمود.

قابل یاد آوری است که در این ملاقات به همکاری صدای آلمان در بخش های آموزش ژورنالستان، انجیران و دیجیتالی سازی ارشیف تلویزیون ملی و احیای مجدد اخبار بین المللی دویچه ویلی از طریق تلویزیون ملی صحبت و وعده همکاری از طرف مقابل داده شد.

ضایعه فرهنگی

محمد کبیر عمرزی فرزند محمد عمر در ولسوالی شکوهرزده ولایت کابل تولد و پس از فراغت از مکتب به حیث خبرنگار در رادیو تلویزیون کندهار مقرر و در سال ۱۳۷۲ به رادیو تلویزیون ملی افغانستان در اداره اطلاعات تلویزیون تبدیل و اجراء وظیفه نمود. مرحوم محمد کبیر عمرزی مسوول گرداندگی برنامه های نگاه، انعکاس، مباحثه، تودی شیبی را در تلویزیون ملی عهده دار بود.

مرحوم از جمله گزارشگران ممتاز و گرداننده موفق تلویزیون ملی بوده که مدت زیاد عمر خود را در ارایه گزارش، خبر و گرداننده گی برنامه های مختلف در تلویزیون ملی سپری کرده. مرگ وی یک ضایعه بزرگ و جبران ناپذیر بوده است ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان و اداره مجله آواز برای متوفا بهشت برین و برای باز مانده گان مرحومی صبر جمیل استدعا می نماید.

روحش شادباد

له پښتون ږغ نه تر آواز

تاج محمد پاري

رييس ښاغلی صلاح الدين خان دنشراتو عمومي مدير ښاغلی سيد قاسم رښتيا ، دمطبعاتو د رياست سلا کار سرور گويا د پست او تيلگراف معين ښاغلی محمد حسين خان د دراديو فنی عمومي مدير ښاغلی عطا الله خان او نور کارکونکو سره د پښتو دلوست او د راديو د فريکونسي او سپورتي پروگرامونه له خان سره لري چاپ شوي ده.

دپښتون ږغ دمجلي دريمه گڼه په ۱۳۲۰ لمريز کال چي د وري د

مياشتي په (۳۱) گڼه چاپ شوي ده ، د تيرو گڼو په څير (۱۵) وړجني د راديو کابل د ځينو مسوولينو تصوير ونه له خان سره لري چي د پست او تلگراف

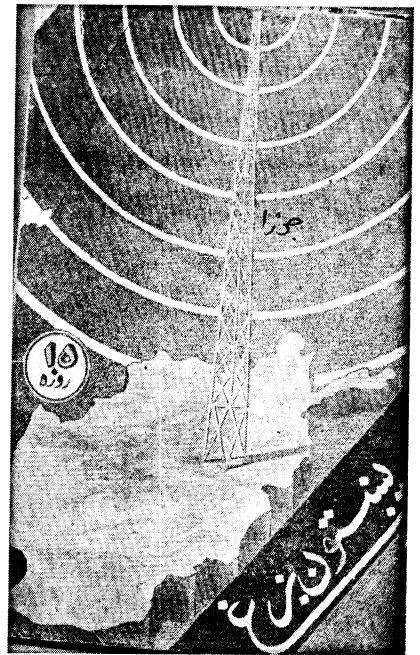
کي خليپري ، مور ددي مجلي په برخه کي يو لنډ تاريخي ځغلنده نظرکوو.

د پښتون ږغ مجله دلومري ځل لپاره په ۱۳۰۷ لمريز کال کي چاپ شوه. نوموړي مجله يوه ، ټولنيزه مجله او ټولنيزي مقالې په کي چاپ شوي دي. دا بايد وويل شي چي يوازي يوه گڼه خپره شوي ده. بيا په ۱۳۲۰ لمريز کال دوري دمياشتي په لومړي نيټه چي دهغه وخت دکابل راديو نشراتي ارگان وه خپره شوي ده.

پښتون ږغ مجله په (۵۶) مخونو کي په وړه جيبی کچه خپرېده چي علمي ، خبري ، راديوبي ، هنري او سينمايي مضمونونه يي درلودل.

ددي مجلي دوهمه گڼه هم د ۱۳۲۰ کال د حمل د مياشتي په (۱۶) نيټه خپره شوي ده چي مخونو شميري (۴۷) مخه وه . داگڼه هم په همدې وړه جيبی يعني (۱۸-۱۳) س م دي مقالې يي دراديو کابل دافتتاح د مراسمو يادونه له تصويرونوسره چي دوالاحضرت سردار محمد نعيم خان دهغه وخت دمعارف وزير او دصدارت عظمي مرستيال و ، چي دراديو ددستگاه دپتي دپريکولو سره پرانيزي چاپ شوي دي . په دي مراسمو کي نوموړي سره د مطبوعاتو مستقل

له نېکه مرغه دهيواد دمطبعاتو تاريخ يوځلنده پاڼه جوړوي چي په دي برخه کي دهيواد نامتو ليکوالانو ژورنالستانوله خواپه خانگروووختوکي خانگري خپروني کتابونه شنني مقالې ليکل شوي ، خپري شوي اولاتراوسه داځيري رواني دي.

له دي پاڼو څخه چي په مختلفو پراونوکي يي خانگري خپروني گرانوهيوادالوته وړاندي کړي او سرته رسولي دي دپښتون ږغ مجله چي اوس د آواز مجلي په نوم ياديري او دافغانستان دملي راديو ټلويزيون نشراتي ارگان دي دهيواد په مطبوعاتو

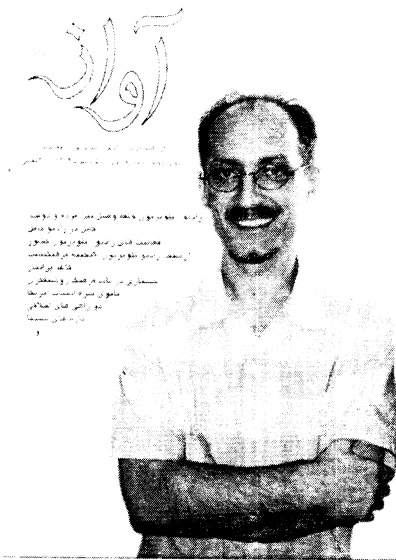

په اړوند خانگري مقالې او دهيواد د هنرمندانو تصويرونو سره ښکلی کړی ده او ښکلی مطالب او شعرونه هم په کې چاپ شوي دي.

د آواز مجله په ۱۳۸۳ لمريز کال د لمبه احمدزی په مسووليت په منظم توگه په خپرونو پيل وکړ او خپلې نشراتي لارې ته يې د هنر او فرهنگ د پياوړتيا، د هنرمينه والو ته يې د پياوړتيا او مقالې شعرونه او کيسې خپري او نشر کړي دي، دامجله اوس دوه مياشتني ده چې ښکلی صحافت سره خپريږي چې په همدې کال يعني ۱۳۹۰ لمريز کال کې يې اويايمه کليزه لمانځل کيږي او مور ددې ښکلی او په زړه پوري مجلې اويايمه کليزه دهيواد ټولو دعلم، هنر او فرهنگ مينه والو داطلاعاتو او فرهنگ وزارت دراديو ټلويزيون د لوی رياست، رهبري هڅه، او ټولو کار کونکو ته دزړه له کومې مبارکي وايو او له ټولو فرهنگي اود قلم خاوندانوڅخه هيله لروچې د مجلې د لابنه کيدو او پياوړتيا له پاره له مجلې سره قلمي همکاري او مشورې ونه سپموی ديو ښکلی او غوړيدلي فرهنگ او هنر په لور.

دوهمه گڼه چې په ۱۳۷۳ کال په اخبار کاغذ کې چاپ شوي چې د ارواښاد ساربان عکسونه هم په کې چاپ شوي (۵۲) مخونه لري.

په دې گڼه کې له ياد دابست برسیره دکابل جنگونو په برخه کې مضمون د جهادي ادبياتو په برخه کې معلومات، دسينما او نور ادبي او هنري ليکنې له خان سره لري، په دې مجله سر

بیره د شعرونو خانگري مخونه لري د حمزه بابا ياد دراديو ټلويزيون دتکره کار کونکو سره مرکې او دهغوي تصويرونه، د کوچنيانو او نو جوانانو لپاره خانگري مطالب، د کارتون برخه او نور خانگري مطالب لري د آواز مجله بله دوره بياپه ۱۳۸۲ لمريز کال کې پيل کيږي چې د سلواغې او کب په مياشت کې د (۵۲) مخونو په درلودلو سره پيل او چاپ شوی دا مجله په ښکلی صحافت سره دراديو ټلويزيون

معين ښاغلي محمد حسين خان، دراديو عمومي مدير ښاغلي عطاالله خان، د موسيقي دڅانگې سلاکار ښاغلي عبدالغفور برشنا، د نطقانو دکمسيون د نظارت کونکي ښاغلي سرور گويا دراديو دنشراتو مرستيال، ښاغلي ميرامان الدين انصاری د تحريراتو سر کاتب او د پښتو ږغ دمجلې مهتم او وياند ښاغلي غلام عمر خان شاکر، ښاغلي پاينده محمد ظهير وياند او دملې ژبې ښوونکي ښاغلي محمد معصوم خان معصوم څخه عبارت دي.

داگڼه هم ټول (۵۰) مخونونه لري چې معلوماتي مقالې دپښتو ژبې درسونه، دراديو داخډوساتنه، د ښاغلي محمد صديق خان طرزي ليکنه، سپورتی پروگرامونه او تصويرونه لري د دې مجلې کچه وروسته له ۱۳۳۰ کالو لويه شوی اوځني گڼي کوچنی شوي دي دپښتون ږغ مجله په ۱۳۷۵ لمريز کال دثور داوښتون څخه وروسته د آواز په په نوم بدلون وموند چې په لو مری گڼي کې دوخت دچارواکو عکسونه چاپ شوي دي او مضامين يې که څه هم هنري او معلوماتي دي خو دهغه وخت ځيني خانگري شعرونه او مقالې له خان سره لري د دې لړۍ فعاليت له ۱۳۵۷ تر ۱۳۶۰ تر وروستيو پورې په مسلسل توگه دوام پيداکړی بيا آواز مجله د ۱۳۷۱ کاله تر ۱۳۷۳ کاله پورې له خنده سره مخه کيږي، د آواز مجله دراديو ټلويزيون او افغان قلم نشراتي ارگان لمړی او

افق‌های گسترده و رنگین

(برگ‌های از زندگی‌نامه استاد و استاد باختری)

سرزمین بلخ را باید سرزمین شگفتیها نام داد. زرتشت از این خطه باستان برخاست و در لوح اندیشه های ناب جهانی، گفتار نیک، پندار نیک و کردار نیک را، ثبت نمود. آیینی را که او پی گذاشت یکی از ماندگارترین آیین بشری و پیام دهنده پیروزی خیر بر شر، نیکی بر بدی و نور بر تاریکی درپهنه هستی آدمی است. قرن‌ها بعد دانشمند اثرگذار آلمانی فریدریش نیچه برای رسانیدن پیام خود به بشریت عصر خود، از نام زرتشت بلخی، بهره میگیرد و کتاب ماندگار "چنین گفت زرتشت" را مینویسد.

با این پیشگفته کوتاه به سراغ مطلب اصلی میرویم و سعی میکنیم که از بزرگ

مردی سخن بگویم که باشعور و نثر سوچه و فراز اندیش خود، پیشکسوت و استاد مسلم نسل نو فرهنگی ما به شمار میرود. مردی که میتوان او را نقطه اتصال فرهنگی میان عصر پر تلاطم ما با اعصار طلایی و درخشان تمدن، فرهنگ و ادبیات بلخ باستان دانست.

اسناد واصف باختری پسر قاری محمدالله مشهور به قاری مست علی در سال ۱۳۲۱ خورشیدی در گذر عزیز آباد شهر مزار شریف، مرکز ولایت بلخ بدنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسط خود را در لیسه باختر مزار شریف به پایان برد. از همان نخستین روزها، مستعد و متبارز بود و او در "شعر جنگی" های مکتب گوی سبقت را از همه می ربود. چون شعرهای از متقدمین

را در حافظه داشت با تمام هجاهای آن دقیق و رسا تلفظ میکرد. چنانچه نخستین سرایش وی حایز مقام اول گردید. وی هنوز شاگرد لیسه باختر بود که شعر استادانه می سرود و این یکی از نخستین سروده های او:

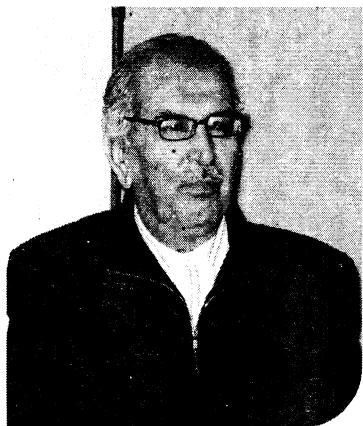
چو در شکنج قفس یاد آشیانه کنم

ز خون دیده و داغ دل آب و دانه کنم

رسد به عرش خدا شعرا آسمانی من

شی که ساز سخنها عاشقانه کنم

باید یاد آور شد که استاد محمد عمر فرزاد، ادبیات شناس شهیر که برخی از استادان سخن امروز افتخار شاگردی شان را دارند، کسی بود که استاد باختری پس از نوشتن شعر هایش ابتدا نزد استاد فرزاد قرائت مینمود و هر دو از همیاری ادبی یگدیگر

آنها در افکار محصلان استاد را نیز بسوی خود کشانید و در این سالها استاد برای تبارز احساسات خویش شعرهای حماسی و رزمجویانه نوشت که به چندتای آنها اشاره و بسنده میکنیم:

زنده گی جلوه دگر گيرد
گر ستمدیده گان به پا خیزند
بر ستم پیشه گان نبخشایند
با فرومایه گان در آویزند
و خطاب به شعر میگوید:

شعر من ای شعله لـرزان شبهای سیاه
شعر من ای مهر عالمتاب فردای سپید
نالہ شو، فریاد شو، فریاد رزم انگیز شعر
نغمه جانسوز شو، آهنگ رستاخیز شعر
پرده بیداد و زنجیر ستم را پاره کن
از هراس زورمندان پرده پوشی تا به کی؟
موج شو، سیلاب شو، سیلاب پر جوش و خروش
لرزه در دلها پدید آور خموشی تا به کی؟

بقیه در صفحه ۴۰، ۴۱

من گـوهرم و لیک به بازار روزگار
روشدلی نبـود که داند بهای من
پرواز کـرد بلیل دستانسرای شعر
از شاخسار خاطر درد آشنای من
دل مُرد و شور مُرد و نوا مُرد و شعر مُرد
این واپسین سرود منست ای خدای من
و اما مگر میشد که شاعر شعر نگوید؟ آن
زبانہ های آتشین شعر او هرگز
به وی این مجال رانمیداد تا با شعر وداع
نماید. و این فریاد شعر اوست که
چنین طنین می افکند که:

اگر چه عاشق و زیبا پرست و باده گسارم
به تابناکی و روشدلی چو صبح بهارم
... چه سان خموش کنم شعله های سرکش دل را

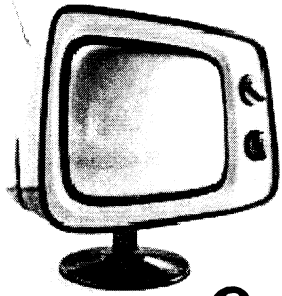
ز ابر دیده اگر گوهر سرشک نبارم
استاد باختری، پس از تکمیل دوره تحصیل
از لیسه باختر، مدت ۹ ماه در مکتب سلطان
غیاث الدین شهر مزار شریف، زبان فارسی
را دزس داد. پس از آن در کابل شامل
پوهنحی زبان و ادبیات گردید. و این یک
دوراز تحول جدید در زندگی ادبی استاد به
شمار میرود. گرچه اوضاع ناهنجار سیاسی
آن زمان وجو مبارزه طلبی نسل جوان
و شکل گیری سازمان های سیاسی و نفوذ

بهره می گرفتند. استاد باختری از همان ابتدا
در نوشتن نثرهای هنرمندانه ید طولا داشت
و شیوه نوشتن استاد چنان هنرمندانه و دارای
سبک ویژه ای بود که از میان نوشته های
دیگران قابل شناخت بود. استاد باختری در
نثریه محلی "بیدار" پیرامون احوال و
آثار شخصیت های فرهنگی و ادبی
همروزگار خود چون: مولوی صالح محمد
فطرت، مولوی خال محمد خسته، استاد
محمد عمر فرزاد، محمد اسحاق مضطرب،
محمد محسن احسان، میر غلام محمد ربیع،
گدایشاه مسکین و دیگران، مقالاتی
متعددی منتشر نمود که این نوشته ها با نثر
زیبای آذین یافته بودند.

استاد باختری چنان طبعی سرشاری داشت
که گاهی در هنگام راه رفتن نیز شعر
میسرود. استاد زمانی با ابراز دلتنگی از
پایین بودن سطح عمومی آگاهی ادبی
محیط خود، سرود «پدرود» اش را که
گویای کناره گیری وی از دنیای شعر و
شاعری بود انتشار داد که بخش آخر این
شعر را میآوریم:

... پدرود ای بهشت و بهار فرشته گان
ای آسمان روشن اندیشه های من

تلویزیون Television

څنگه رامنځ ته شو؟

نصر شاه سرحدی

تلویزیون، برښنایی او تصویری وسیلو څخه یوه وسیله ده، چې د دوو وکلمو څخه جوړه شوې ده چې Tele یعنی لري او ویژون یعنی لیدل او مفهوم یې دلري څخه لیدل دي.

دادهغې دستگاه نوم دي چې خو ځنده تصویرونه او انځورونه دیو ځانگړي لېږدونکي تم ځای څخه اخلي او د لیدونکو د لیدلو په خاطر یې منعکس کوي.

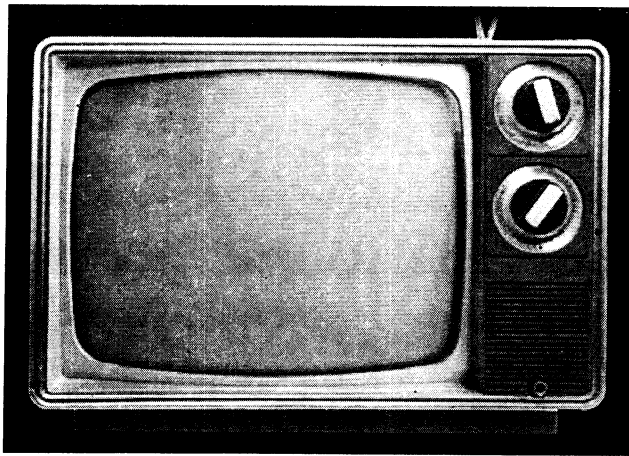
د تلویزیون Television اختراع د نورواختراعاتو چې د نړۍ د بیلا، بیلو هیوادو نو په لسگونو مخترعینو او پوهانو څیړنې وکړې او د بیلا، بیلو لارو چارو څخه یې کار ته شوي دیوتن او ځانگړي مخترع د نېوغ نتیجه هم نه ده، بلکې کلونه، کلونه تیر شوي

په لومړني تلویزیون جوړ کړ او په دي بریالی شو چې د برښنا د څپو تصویر او انځور له یوځای وړاندې کړه.

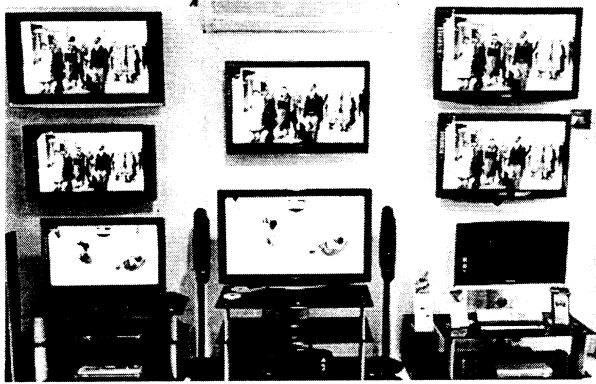
یوه اندازه مالي مرستی تر لاسه

څخه بل ځای ته ولېږدوي) جون لاجی Tuon (LagyfvN Board سکاټلنډي څیړونکي ؤ، ددې کار پوه تکنالوژي ورو، ورو بشپړه شوه هغه ددې کار له پاره دانگلستان د لندن بنارته لار، او خپله اختراع یې د برتانیای سلطنتي اکاډمي Acadomey کار پوهانو ته

پر خلاف په یوځل نه ده رامنځ ته شوي دیوتن او ځانگړي مخترع د نېوغ نتیجه هم نه ده، بلکې کلونه، کلونه تیر شوي

کړې اوبيايې دهمدې کارله پاره يو نندارتون پرانست. ترهغی وروسته د نړۍ په ځینو هیوادونو لکه: آلمان، فرانسه، روسیه او امریکا کې یو شمیر نور مخترعینو هم په کارپیل وکړ، دمثال په توگه: په آلمان کې (کارل براون) په فرانسه کې (باریلمی) او (هانري دو فرانس) د تلویزیون تصویرونو د خپرولوپه سیستم کې د مهموسایلو په حل بریالی شول همدارنگه په امریکې کې (لي دو فرست) په تیره بیا (ولا دیمی زروکین) د خپلونو و اختراعاتو سره د تلویزیون په بشپړکیدو سره او چت گامونه پورته کړل. دتلویزیون د لومړینو پروگرامونو په ۱۹۳۶- ۱۹۳۷ کلونو عملاً "خو یوڅه کښی د روسی هیواد هم خپلې تلویزیوني خپرونې پیل کړې، په آلمان کې هم دبرلین دالمپیک لوبې دتلویزیون له لارې خپریدی، خو دوهمې نړیوالې جگړې World Tiwar ده، تلویزیوني دور بینونه د پام وړ بینو عکسونه اخلی او بیا دغه عکسونه او تصویرونه د کارنه گټه اخستیل و درول، فرانسی او ایټالیا هم تلویزیوني پروگرامونه درلودل،خوپه دوهمې نړیواله جگړه کې د بنکیل کیدوله امله له فعالیته پاتې شول. دتلویزیون Television اصلی پرمختیا ددوهمې نړیوالې جگړې څخه پیل شوه چې په پای کې پر شلمې پېړۍ کې په توله نړۍ کې رواج شوې. دڅپرنگو په عقیده دتلویزیون اصلی تکنالوژي ډیره پیچلې نه

با اداره، تولید برنامه های رادیو تلویزیون ملی افغانستان آشنا شوید

برگیرنده اشعار، داستان ها،
درامه ها، مطالب تحلیلی
و انتقادی در راستای ادبیات و هنر،
مسایل ذوقی و تعنی، فرهنگ و
فولکلور مردم، بازنمایی و
بازشناسی ادب، هنر و فرهنگ
جهانی، و سایر شگردهای اساسی
ادب و هنر بود. البته
در کنار سایر برنامه های ادبی این
اداره مشتمل بر برنامه های
شعری، تحقیقی، انتقادی
و معلوماتی بود، یک سلسله برنامه
های نمایشی و دراماتیک

نیز عرض وجود کرد که رادیو
درامها و داستان های دنباله دار
رادیو، از همین نوع برنامه ها
بود. در این برنامه ها داستان های
نویسنده گان داخلی و خارجی
تنظیم رادیویی شده و گاهی
روایت نیز میگردید و به
صیغه تمثیلی ارائه می شد.

از اواخردهه چهل و آغازدهه

ورق گردانی کنیم، می نگریم
که شخصیت های نخبه و قلم به
دستان مطرح کشور، همگام و
همقدم برنامه های این اداره بوده

اند و همواره نطقان
نامدار و شایسته کشور فرآورده
های ناب اداره هنر و ادبیات را به
خوانش گرفته اند.

اداره هنر و ادبیات از دیدگاه
ساختمان رادیو به مدیریت و
سپس به مدیریت عمومی ارتقا
یافت و در این زمان برنامه های
اداره هنر و ادبیات رادیو در

اداره هنر و ادبیات در چوکات
رادیوی وقت گشایش یافت و
برنامه های ادبی به گونه منظم
سروسامان گرفت و گردانندگان

این اداره مطالب ادبی را فراهم
کردند. صبغه نشرات اداره هنر و
ادبیات طوری بود که ادبیات به
عنوان محور اساسی و روح کلی
برنامه ها، شریان اصلی برنامه
های این اداره را تشکیل میداد.
لذا همواره برنامه های این اداره
با ادبیات بلند و وزین عرضه سی
شد. وقتی گاهنامه این برنامه هارا

تولید برنامه ها یکی از ادارات
نشراتی فعال که بیشترین برنامه
های رادیویی و تلویزیونی راتهی
مینماید. که در توسعه و غنای
ادب، فرهنگ و آرمانهای والای
مردم کوشا است و با پخش و نشر
برنامه های دینی، علمی، اجتماعی
و اقتصادی به شیوه برنامه سازی
نوین توانسته مقام خاصی
رادراذهان شنونده گان و بیننده
گان در داخل و خارج از کشور
داشته باشد.

آقای همایون فیروز ژورنالیست
مستعد، ورزیده R.T.A اداره
تولید برنامه ها را رهبری می
نماید. در مورد تاریخچه و
کارکرد های این اداره که
قبلاً "به نام (هنر و ادبیات) و
اکنون به نامی (تولید برنامه ها)
مسما گردیده است به طور
مختصر معلومات ارایه نمود:

د. ماه جوزای ۱۳۴۲ خورشیدی

پنجاه، زمان انکشاف اداره هنروادبیات محسوب گردید و بانحو بارزی، این سلسله پیگیری شد از این زمان به بعد، شمار برنامه های جدید اداره روز تاروز فزونی یافت و اداره در میان سایر بخشهای نشراتی رادیو افغانستان جایگاه خود را به صورت کلی، مشخص کرد. ناگفته نباید گذاشت که بسیاری از برنامه های اداره با حفظ شیوه و ماهیت خود، تا هنوز ادامه دارد و هر آنگاهیکه ترنم آشنایی آغاز برنامه در گوش های ما طنین می افکند، ما را در آنسوی روز ها و ماه ها و سال ها می برد و نگرهت آشنای خاطره ها و یاد های دیرینه سال را با خود ارمغان میکند و اما برخی از این برنامه ها اکنون جا خالی کرده و به جای آن برنامه های جدیدی ایجاد شده است.

از برنامه های که عمر طولانی داشته اند، میتوان از این برنامه ها یاد کرد:

زمره های شب هنگام، از هر چمن سمنی، مجله رادیویی، داستان های دنباله دار، رادیو، نیایش بامدادی، رادیو درام، دانه های قیمتی از فرهنگ عامیانه، ترازوی طلایی، نمایش رادیویی، سهارنی نذرانه، پرطاووس، دنیای ادب، زنگ های تفریحی، معرفی چهره های جاودان ادبیات و برنامه اخبار کوچک از دنیای بزرگ که یک برنامه ذوقی و هنری بود.

در سال ۱۳۵۷ تلویزیون افغانستان در کنار رادیو افغانستان به نشرات آغاز کرده اداره هنروادبیات در دبخش برنامه های تلویزیونی و رادیویی راتهی و تنظیم نموده از همین روبرخش تلویزیون در چوکات اداره جداگانه عرض وجود کرد اداره هنروادبیات رادیو، به مدیریت عمومی هنروادبیات رادیو تلویزیون تعدیل نام شد و مدیریت های جداگانه را (هنروادبیات رادیو)

هنروادبیات تلویزیون و نمایشنامه ها) را رهبری میکرد مدیریت عمومی هنروادبیات رادیو، نمایشنامه تلویزیون در سال ۱۳۶۲ خورشیدی به ریاست ارتقا یافت و تاکنون دارای ساختار مشخص بوده و برنامه ها را در بخش های رادیو و تلویزیون تولید می نماید.

این اداره دارای (۱۰) مدیریت عمومی است که عبارت از مدیریت عمومی تحریرات مدیر عمومی محمد عثمان ندیم، مدیریت عمومی برنامه های تلویزیون مدیر عمومی تاج محمد یاری در یک ماه (۴۰) برنامه به شمول برنامه های فوق العاده، مدیریت عمومی نمایشنامه های رادیو تلویزیون مدیر عمومی محمد هاشم آصفی در یک ماه (۱۲) برنامه، مدیریت عمومی روزیه تلویزیون مدیر عمومی دوست محمد در یک ماه (۵۳) برنامه، مدیریت عمومی فلم های هنری و مستند مدیر عمومی محمد امین رحیمی در یک ماه (۱۰) برنامه فلم و سریال، مدیریت عمومی تولید برنامه های رادیو میر ظهورالدین شهیر در یک ماه (۷۹) برنامه، مدیریت عمومی روزنه رادیو عبدالغفور رشیدی در یک ماه (۸۰) برنامه، مدیریت عمومی برنامه های سینمایی مدیر عمومی محمد عثمان عظیمی در یک ماه (۲۵) برنامه، مدیریت عمومی پروگرام های بین المللی مدیر عمومی مسعود در یک ماه (۲۰) برنامه، مدیریت عمومی آرت و گرافیک مدیر عمومی شیر محمد ترابی است و اداره تولید برنامه های رادیو تلویزیون البته با در نظر داشت برنامه های فوق العاده (۱۹۲) برنامه تلویزیونی و (۱۸۱) برنامه های رادیویی را در زمینه های مختلف هنر، ادبیات مسایل تحقیقی، اجتماعی خانواده گی، شعر، داستان، سینما، تیاتر و موسیقی را به علاقمندان رادیو تلویزیون پیشکش میدارد.

آواز شماره اول سال ۱۳۹۰
 له خپل مسلك سره نه ټاټېدونكي علاقه مندي
 رازي نېوال

همراز (ننگر هاری)

په پوهنځي کې پای ته ورسولی. دنوموړي په وینا دنطاقی سره مینه د زده کړی په موده کې پیدا شوه او ددی استعداد په لرلو سره یی په لومړي سر کې د ښونځي په کنفرانسونو کې دانانسر په توګه برخه اخستله او ددی ترڅنګه دشاعرانه قریحی لرونکی و او خپل شعرونه به یی په مشاعرو او ادبي غونډو لکه د رحمان بابا په پسرلنی مشاعره او دپښتونستان دپیوستون د ورځی په مشاعرو کې دخپلی نطاقی دفن په پیرایه کې لوستل، دښاغلي همراز ننگر هاری لومړی شعر په ۱۳۴۲لمریز کال دننگرهار په

ورځپاڼه کې چاپ شوی دی. دوخت په تیریدلو سره یی ددی قلمي همکاري لمنه پراخه شوله، دننگرهار ورځپاڼی دادبی او هنري اختصاصی پانی د متضدي په توګه یی دهیواد دختیځو ولایتونو د شاعرانو دپیژندنی په اړه یی تر ۱۳۵۵لمریز کال پوري فعاله همکاري درلودله او تر دی وروسته یی آثار و چاپیدنی دهیواد په مجلو، جریډو او ورځپاڼو کې

وباند او تکره شاعر ښاغلي الحاج سردار آغا دهمراز ننگر هاري غوره خبره ده نوموړی دسید کاظم خان زوی دننگرهار ولایت دچپرهار په ولسوالی کې نړی ته سترگی بیرته کړي دي. لومړنی زده کړي یی دهغي سیمي په لیسه کې، بیایي بکلوریا دننگرهار له دارلمعلمین څخه ترلاسه کړه. او لوړي زده کړی یی د کابل پوهنتون دژورنالیزم

دیو وتلي او تکره وباند لپاره چې خور او موزون آواز یی داوریدونکو په زرو کې خای ونیسي او څېره یی دلیدونکو په ذهن کې انځور شوی پاتی شي نو د مکرو فونیک غږ او جذابي څیري دو و لازم او ملزوم هنري او ښکلا ایرو پدیدو په امتزاج کې نغښتي کنل کیري، دا مطلب دملي رادیو تلویزیون د سابقه لرونکی وتلي او پیاوړي

شخصیت ته زبان رسوي بلکي دغسي غلطي کاروني په تولنه کی داصلي کلمو خای نیسي .

- ښه نطق باید اکادمیکه او سیستماتیکه مطالعه ولري .

دغه راز ښاغلي همراز زیاتوي. دنطقی دفن دودی لپاره لازمه ده چی نطق په همیشني ډول په دې برخه کی خپلو بریاو ته لاتکامل ورکړي .

نوموړی دخپلو خوړو خاطر و په اړوند وایی .

څرنګه چی دهیواد د وتلي نطق په توګه د عربستان د دولت له خوا دحج دمراسمو دپرخای کولو لپاره مکی معظمی ته وغوښتل شوم او دحج فریضه می ادا کړه دازما خورا په زړه پوري خاطر و څخه ده .

بله خوړه خاطر ه می داده: له کومه خایه چی ملي رادیو ټلوویزیون دافغانی ټولنی دیو شمیر نور نطقانو دروزلو مرجع ده او د دوی روزولو دپاره می دمسلكي کورسونو په جوړولو او تدریس کی برخه اخستلی ده نواوس چی هر چیرته هغه وتلی نطقان وینم او یا یی غبراورم زما دویارنی لامل ګرځي .

- علمي ، ادبي او هنري استعداد ولري .

- دنطقی له اصولو او قواعدو خبر وي .

- دخپل مسلک سره نه شلیدونکی علاقمندی ولري .

- دافاقی معلوماتو خاوند وي .

- په ملي ژبو یعنی پښتو او دری کی دپوره فصاحت او بلاغت درلودونکی وي او دامکان په صورت کی په ځینو نړیوالو ژبو هم وپوهیږي .

- دهیواد دسیمه ایزو او جغرافیایوی موقعیتونو په باب معلومات ولري .

- دمحلاتو داوسینو او پخوانیو نومونو سره پوره آشناوي .

- دخلکو په دودونو وپوهیږي، داخلاقی موازینو، مسلکي جرئت لرونکی او په خپل مسلک کی دمثال نمونه وي .

- دیانت، تواضع، په نفس حاکمیت او صداقت یی داخلاقو یوه برخه وي .

- په مسلکي برخه کی د لفظونو او کلمو په خپل خای او سمو کارولو پوه وي .

- دیو ښه نطق فرهنگي دنده ده چی درادیو ټلوویزیون دلاری د اصطلاگانو او نومونو او داسی نورو مفاهیمو په اصلي ښه ترویجولو کی همیشنی فعاله برخه واخلی داځکه چی برعکس که دیو نطق له خوا غلط کلمه او یا غلط نوم و کارول شي، نو نه یوازي دهغه فرهنگي

عمومیت پیدا کړه په کال ۱۳۵۶لمریزکال کی درادیو دنطقی په آزمویښه بریالی شو، ورپسی یی دنطقی کورسونه تعقیب کړل ،داده چی په ۱۳۵۸ لمریزکال کی درادیو ټلوویزیون دنطقی په توګه ومنل شو او دنطاقانو داداری غړیتوب یی ترلاسه کړ او بیا وروسته دمسلكي ورنیاو ښودلو په وجه دملي رادیو ټلوویزیون دنطاقانو داداری مشرتوب ورپه غاړه شو .

ښاغلي همراز ننګر هاري په دې اړه چی په دې فن کی دده هڅوونکی او روزنکی څوک وو، وویل:

تر هرڅه دمخه زما هڅوونکی اوریدونکی وو او ور سره جوخت داغلی شفیقه حبیبی، ښاغلي غلام نبی پاکطین او دکتور عنایت الله رشید هغه هڅوونکی او لارښوونکی دقدر وړ بولم چی زما په مسلکي روزنه کی یی له ما څخه نه دي سپمولي .

دهیواد دایپاوری او نامتو ویاند چی دمسلكي وړتیا او پیاوړي توب ترڅنګه دښو اخلاقو لوړ کرکتر او مهربانه سلوک لرونکی دی ښاغلی دیوه غوره نطق خانګر نی په دې توګه په ګوته کوي:

- ښه نطق ښایی دموزون غږ لرونکی وي .

تلفیق شعر با نوای موسیقی محلی در افغانستان

پیوست به گذشته

موسیقی یگانه وسیله است برای تسکین درد
ها آلام و ایجاد شادی و سرور در بین مردم .

اکنون که ما در آغاز دهه دوم قرن بیست
و یکم قرار داریم مبینیم که با پیشرفت
کاروان تکنالوژی ماهواره یی، نهال هنر
موسیقی در اوج جوانی و زیبایی رسیده است.

ولی این را نباید فراموش کنیم که هر پدیده
در مورد استفاده خوب و یا، بد آن معرفی می
گردد هنر موسیقی در کوه پایه ها، دره ها
ویشه های شاداب سرسبز کشور عزیز و هنر
پرور مابه صوتها و روش های گوناگون
و زیبایی موجود بوده و سینه به سینه تا به نسل
حاضر انتقال و حفظ شده است.

اگر بخواهیم و جستجوگر آگاه باشیم میتوانیم
هنرمندان محلات مختلف را آموزش هنری
داده و آهنگهای شانرا مسلکی و معیاری
سازیم. به همین سان می توانیم در محلات
مختلف کشور سفر نموده نوای فلکوریک
هنرمندان را از نقاط مختلف به مرکز انتقال
دهیم. تا که این غنایم، حفظ و نگهداری شده
و خدمتی را در عرصه موسیقی محلی به انجام
رسانیم. نکته ای قابل تذکر اینکه آهنگ های
مطرح شود که در اصل مردمی، قدیمی و برای
آرشیف موسیقی جدید باشد.

علاوه بر این توجه جدی تری به اشعار این

گونه آهنگ های محلی صورت پذیرد که
منافی اخلاقی اجتماعی و گمراه کننده نباشد.

به گونه مثال: آهنگی را من شخصا " در محیط
هجرت می شنیدم که می گفت:

اول چرسی دویم بنگی شوی - حان وساته
چی پودری نشی مینه - یعنی اینکه معشوق
چرسی بودن و بنگی بودن عاشق خود را
پذیرفته است. صرف به پودری شدنش
تشویش دارد که پخش و نشر این گونه اشعار
در قالب آهنگ های ناب محلی از طریق
کست های بازاری به فرهنگ عالی و انسانی
کشور ما صدمه جبران نا پذیر را وارد آورده
و حیثیت تاریخ پنج هزار ساله، موسیقی ما
را مخدوش می سازد.

و یا: آهنگی را که اکنون در محافل میخوانند:
(حق مره می تی یا بیوی تره ناره کنم چینه
پتره کنم)

که در اصل چاینکه پتره کنم می باشد
، اگر وصل نمودن یا پتره کردن چاینکه که
وسیله انتقال جای است هم باشد برای شنیدن
از هیچ نوع مفیدیتی بهره ندارد و یا اینکه (ای
سراچه ره بیبی - آغا بیچه را بیبی) اگر اتفاق
و تلفیق شعر با نوای موسیقی، وسیله برای
رسانیدن پیام هدفمند خوبی می باشد انتشار
زیاد آن خالی از مفیدیتی نخواهد

عبدالمجید سبند

بود. در گذشته های نه چندان دور، مردم کابل
زمین ارضای ذوق ولذت روحی و عرفانی
شانرا در پهلوئی عبادات به پیشگاه
پروردگار عالمیان با شنیدن اشعار حضرت بیدل
، حافظ، سعدی و مولانا از طریق شنیدن
نواهای استادان ماهر و بزرگوار چون استاد قاسم
افغان، استاد غلام حسین، استاد سر آهنگ،
استاد رحیم بخش، و سایر استادان موسیقی
اقتناع می نمودند.

بهرت است کارهای خوبی هنری که در عرصه
تلفیق شعر با نوای موسیقی صورت پذیرفته
است قطره، را از بحر یاد آور شویم.

(استاد سر آهنگ سرتاج موسیقی و بیدل
شناس کشور ما غزلی از حضرت ابولمعانی بیدل
را چه نیکو سرائیده است.

(فیض حلاوت و از دل بی کبر و کین طلب -
زنبور را ز خانه بر آر نگین طلب)

میفرماید: اگر میخواهید از لحظات گوارایی
زنده گی استفاده کنید، کبر و کینه را از خانه
دلتان بدر کنید.

و هم وقتی زنبور داران میخواهند عسل
را از صندوق به دست آورند نخستین کارشان
بیرون کردن زنبورها از خانه های شان می
باشد.

حضرت ابولمعانی بیدل کبر و کینه را به نیش

۳- در روش موسیقی پکتیا: مشهورترین آنها استاد گل زمان، اسدخانی غازی جان، حیات گردیزی و بسا دیگر می باشد.

۴- در روش موسیقی لوگری: استاد دری لوگری، سلام لوگری، بیلتون، عجب گل دلشاد و بسا دیگر.

۵- در روش موسیقی قطغنی: بهاوالدین تنبورنواز، میرمفتون، بازگل بدخشی و دیگران.

۶- در لهجه و روش موسیقی هراتی: الفت هروی خالوی شوقی، ناوک، سایر هراتی و دیگران

۷- در روش موسیقی شمال: اسماعیل چاریکاری، ظاهر چاریکاری، عبدالمجید پنجشیری و دیگران.

۸- در روش و لهجه، موسیقی کندهار: عبدالخالق، شاه محمد، آغاگی، سید محمد قندهاری، عبدالحمید کندهاری و دیگران.

۹- در لهجه و روش موسیقی هزاره گی: صفدر توکلی، امان یوسفی، مالستانی و دیگران.

علاوه بر این ها، روش و لهجه های نورستانی، پشه نی، بلوچی و غزنوی نیز وجود دارند که اکثراً "آوازخوانان و نوازنده گان ولایت غزنی به لهجه و روش کابل زمین کار می نمایند.

زنبور تشبیه نموده است و استاد سر آهنگ سرتاج موسیقی از بحر معارف بیدل چه زیبا انتخاب کرده و در قالب آهنگ، مردمش را گاهی داده است. و یا اینکه: فرها دریا چه زیبا میسراید:

های با یکتن اتن کی میشود- این وطن، بی ماوطن کی می شود
بیش از این دگر مرامزن - می زنی بز سخن بز.

ویا (حیران یم حیران حیران یم، چی نفرت ته وز گاریزی خلک خنگه) و یا (هه، بده یک خشت تازه، هه، بده یک خشت دیگر گل بیاور، خانه را سازیم از سر) این درست است که هنر موسیقی در جهت خوشنودی خاطر و رفع خستگی های روزمره استفاده میشود، ولی باید جلو فساد اخلاقی افرادی دانش و بی مسولیت را که در جهت غلط و نامشروع از هنر موسیقی استفاده می برند گرفته شود.

لهجه ها و روش های صوتی را در محلات مختلف ولایات کشور به چند بخش تقسیم و شناسایی نموده اند:

روش موسیقی کابل زمین :

۱- مشهورترین آوازخوانان آن عبارت انداز: حیدر نمدمال، بابا، رجب، کریم شوقی، زمان شوقی، سیف الدین، عالم شوقی و بسا دیگر.

۲- در روش موسیقی سمت شرق: مشهورترین آنها قدیم، سپین بادام ایوب، ثمر گل و دیگر.

همزولو د هنر پښتو ته و هڅولم

د رنو لوستونکو د هیواد د هیواد او

تکره سندر غاری جاوید امیر خیل لږه

مونده کیږی چی د هنر د کړتو ته یی

وردانگری دی دیری بنکلی سندر یی

د هیواد دود دستور سره برابری ویلی

او دیر بڼه حلیدلی دی . نوموړی سره

مو نند د مرکه تر سره کړی ده چی

تاسی یی لوستلو ته رابولو .

آواز: امیر خیل صاحب موسیقی

هنر ته موڅنگه مخه کړه؟

امیر خیل- ما له ماشومتوبه له

موسیقی سره مینه درلوده تل به می

د مطی سندر غارو د سندر یی له حان

سره زمزمه کولی داشوق دی حدته

راور سیده چی ورو ورو می د کلی له

حوانوسره په شخصی تنگ تکور

او مجلسو نوکی سندر یی ویلی او زما

همزولو او شخصی ملکردی ته و

هڅولم چی باید دی هنر ته ورو دانکم

او په عملی ډول یی زده کړم ما هم له

یوی خوا دخپل ذوق او مینی او نه

بلی خوا خپلو همزولو خبره ومنله او

د سندرو ویل می په عملی کچه پیل

کړ اوله مختلفو نامتو سندر غارو څخه

می لږ ډېر څه زده کړی دی .

آواز- ستاسو مشوق په دی لاره کی

څوک و؟

امیر خیل- لکه څنگه می چی په لو

مړی پو بڼته کی وویل چی د ناستی

پا ستی نږدی ملگری زما اصلي

مشوقین دی .

آواز- تراوسه پوری موڅومره

سندری په تلویزیون او رادیو کی

ویلی او ثبت کړیدی؟

امیر خیل- تراوسه پوری می د

څلویښتو سندرو په شاواخواکی

سندری په ځانکړی ډول او

د کنسرتونو له لاری په مختلفو

تلویزیونونو کی ویلی او ثبت کړیدی .

آواز- تاسی ته څوک کمپوزونه

جوړوی؟

امیر خیل- زما د سندرو کمپوزونه

ځینی محلی او پخوانی سندر یی دی .

ځینی یی نظر محمد زرو او اماس خان

جوړی کړیدی، کله کله می

د ځینو سندرو له پاره، خپله هم کمپوز

جوړ کړی دی .

آواز - تاسی څه ډول شعرونه د
 موسیقي دپاره غوره کوی؟
 امیرخېل- ماتل کوبښښ کړی دی چی
 دموسیقي دپاره هغه شعرونه غوره
 کړم چی ښه تصویر، پیغام او نازک
 خیالی ولري او په دی کارکی تراوسه
 پوری خان بریالی هم گڼم ، په حماسو
 نظمونو باندی می هم کار پیل کړیدی
 لنډه داچی زماپه آند ترتولو ښه
 شعرونه غوره کړم.

آواز- اوسنی موسیقي په عمومي ډول
 اود خوانانوموسیقي په خاص ډول
 څنگه ارزوی؟

امیرخېل- زما په نظر او سنی
 موسیقي دکیفیت له مخی ،مخ په
 ویجاړیدو ده ،او دکمیت له مخی د
 خدای په حکم دو مره ډیره شویدد
 چی له شمیره وتلی مگر تنده پری نه
 ما تیري .

آواز- اوسنی هغه خوانان چی له
 موسیقي سره مینه لري څه باید
 وکړي ترڅو دخلکو هنري تنده ماته

کړي؟

امیرخېل- هغه خوانان چی له موسیقي
 سره مینه لري او سندری وایی
 دهغوی لپاره اړینه خبره داده چی اول
 دموسیقي له استادانو سره شاگردی
 وکړي او دموسیقي له راکونو سره
 خان آشنا کړي، له تقلید څخه دی
 خان وساتي دشعر په انتخاب کی دقیق
 وي او خپل آوازونه د موسیقي په
 پردو کی برابرکړي.

آواز : راتلونکی کی دموسیقي په
 برخه کی دخان له پاره څه پلان او
 پروگرامونو لری؟

امیرخېل- زما پلانونه او پروگرامونه
 دموسیقي له پاره دادي چی باید په
 راتلونکی کی لابنه شعرونه غوره
 او په زړه پوری موسیقي سره خلکو
 ته وړاندی کړم ،تر څو د خپلو مینه
 والو هنري تنده،ماته او هم له دی
 لاری خپلو خلکوته خدمت وکړم.

آواز- تاسی دچاله شعرونوڅخه
 کمپوزونه جوړ کړي دي؟

امیرخېل - ما تراوسه پوری دهېواد د
 وتلی شاعر او لیکوال پیرمحمد
 کاروان، سید جیلانی جلان، درویش
 درانی، اجمل خټک او سید شاه
 مسعود له شعرونو څخه کمپوزونه او
 سندری جوړی کړی او
 درادیواوتلویریون له لاری می
 خلکوته اورولی دي پاتی دی نه وي
 چی دحکیم فریادی خینی شعرونونه
 می هم کمپوز کړي اوهم می دده په
 طرز ویلي دي.

آواز- دموسیقي دهنریه برخه کی
 کومی په زړه پوری خاطر لری؟

امیرخېل- له دی نه به ښه خاطره
 کومه وي چی مادخپل هنري ژوند په
 ډېره لږه موده کی دهېوادله تکره
 شاعرانو او لیکوالانو سره پیژندگلو
 پیدا او ډیر داسی دوستان می موندل
 چی خلکو ته به په ډیرو گرځیدو په
 لاس ورنشي.

آواز- مننه امیرخېل چی زموږ
 پوښتنی موحواب کړی .

شناسایی کارمندان موفق

R.T.A

انجیر هدایت الله اسلمیار فرزند عبدالله در سال ۱۳۳۵ در یک خانواده روشن فکر در شهر کابل تولد شد. تحصیلات ابتدایی را در لیسه امانی و سپس نظریه علاقه، که به رشته و وسایل تکنیکی داشت به لیسه میخانیکی کابل بخش رادیو تلویزیون شامل و پس از فراغت در تلویزیون افغانستان در مدیریت دستگاه های سیاره حیث کمره مین مقدر و در بخش های NEC OBVans روبرو در بخش های و بوش، و وظیفه انجام داده است. انجیر اسلمی توسط کمره پرو فشنل راپورتاژها، موسیقی و فلم های مستند و هنری مثل (گذشت، وطن یا کفن ویکروز کابل) را فلم برداری نموده است.

انجیر هدایت الله اسلم یار با مقامات دولتی غرض تهیه گزارش به کشورهای امریکا، کیوبا، کوریای شمالی، ترکیه، ایران، هند، پاکستان، فرانسه، انگلستان، و تاجکستان سفر کرده است.

موفقیت بیشتر برای شان آرزو می کنیم.

فضل الرحیم فضلی در گذر عاشقان و عارفان شهر کابل در یک خانواده روحانی چشم به جهان گشود دروس را در لیسه عالی عاشقان و عارفان به اتمام رسانید. در پهلوی مضامین مکتب شامل کورس غلام محمد میمنه گی در رشته دیزاین، میناتور و نقطه پرداز شد. در سال ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹ در مسابقات پهلوانی اشترک و دوبار مقام سوم را برنده شد. در سال ۱۳۶۰ دیپلوم هنری طلائی از طرف کورس میمنه گی و در سال ۱۳۷۲ دیپلوم هنری طلائی را وزارت اطلاعات و فرهنگ به ایشان داد در سال ۱۳۶۶ در رادیو تلویزیون افغانستان در بخش رادیو مقرر و پس از دو سال در مدیریت آرت و گرافیک به حیث مسول دیزاین مصروف کار شد.

۳۰ نوع خط هنری و ۵۰ نوع طرح دکورینسلی کار کرده است. بامجله بلخ، طفل و مادر و تکت لاتنری سرره میاشت هم کاری داشت

اکنون در بخش دیزاین، میناتور و نقطه پرداز کار میکند. فلنهاو دکور های بی شماری را برای برنامه های گوناگون تلویزیون ملی طرح و دیزاین نموده است. در سال ۱۳۸۹ مستحق جایزه هنری شناخته شد. فضل الرحیم فضلی شخص متین با استعداد است. در بخش های میناتور و دیزاین ید طولی دارد. موفقیت هر چه بیشتر شانز اخوانیم.

کارگردان ایفای وظیفه نمود و در ضمن کورس های داخل خدمت تلویزیون را که در آن زمان مرحوم عبدالفتاح روشننگر تدریس می کرد تعقیب نموده است و به اخذ تصدیق نامه نایل شده است. در اثر جنگ های داخلی کشور مدت ۱۴ سال به کشور رو سیاه رفت که در آن جا به صفت معلم افتخاری در شهر خارکف او کر این اطفال افغان ها را تدریس کرده و پس از برگشت در تلویزیون ملی به حیث کارگردان برنامه بین المللی ایفای وظیفه می نماید.

خانم خسرو در ادارات سینمایی، اطلاعات، مدیریت عمومی برنامه های بین المللی تلویزیون و برنامه های گوناگون را تهیه و به اخذ تحسین نامه مفتخر گردیده است موصوف با هنرمند موفق کشور خسرو ایوبی ازدواج نموده و ثمره ازدواج شان یک پسر دو دختر می باشد موفقیت و طول عمر برایشان خواهانیم.

شهلا اثر خسرو فرزند عبدالغفور اثر در سال ۱۳۵۷ از لیسه عایشه درانی فارغ و پس از سپری نمودن امتحانات کانکور در رشته ژورنالیزم پوهنخی علوم اجتماعی پوهنتون کابل موفق شد در سال ۱۳۶۱ فارغ و شامل کار در تلویزیون ملی در اداره برنامه های بین المللی تلویزیون منحیث تهیه کننده و

شرین دل سالک فرزند نورالله در سال ۱۳۵۶ تولد و پس از سپری نمودن تحصیلات ابتدایی و عالی از لیسه انصاری کابل فارغ و در سال ۱۳۸۱ به رادیو تلویزیون ملی مراجعه و پس از موافقه در اداره برنامه های سینمایی مصروف کار شد. نظریه استعداد هنری که دارد به

اداره فلمهای داستانی و مستند تبدیل و پرودیس (تهیه کننده) سریال عشق پیری و در بعضی از قسمت های این سریال نقش هم اجرا نموده است. در حدود ده فلم هنری و مستند را پرودیس کرده است. پیروزی شانرا خواهانیم.

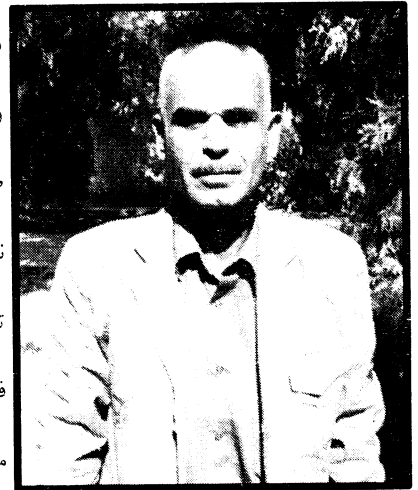
فلم شکست به نمایش گذاشته شد

فلم هنری هشتاد دقیقه ای به نام (شکست) از طریق شبکه تلویزیون ملی افغانستان به نمایش گذاشته شد. کارگردان وفلم نامه نویس فلم شکست محمد کبیر رحیمی است که به طور مختصر گفت: این فلم در نقاط مختلف شهر کابل توسط عادل رحیمی فلمبرداری شد.

داستانی فلم از مناسبات و جار جنجال های خانواده گی سرچشمه گرفته که منجر به ازهم پاشیدن کانون و نظم خانواده و قتل چندین تن می شود. فرید جبار خیل، خالد حضرت زاده، میمونه غزال، خاطره طوفان، شمیلا دوست، جعفر نوایی، ذکریا چکری، صدیقه تمکین، ویس ناصری و دیگران در این فلم نقش آفرینی نموده اند.

تدوین و صداگذاری از محمد بهروز رحیمی است.

فلم شکست، فلمی عبرت انگیزی است برای خانواده ها که ثروت را بالاتر از معنویت و انسان دوستی میدانند.

ضایعه فرهنگی

با تأسف و اندوه که اسدالله ذکی هنرمند سابقه دار عرصه تیاترو تلویزیون کشور شب یکشنبه ۲۸ حمل در اثر حمله قلبی دیده از جهان بست. روحش شاد و یادش گرامی باد.

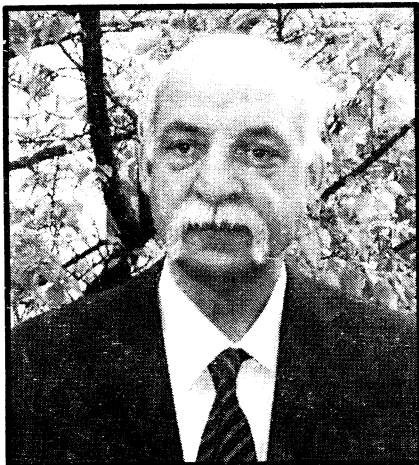
اسدالله ذکی در سال ۱۳۳۲ در گذر رکاخانه شهر کابل دیده به جهان گشود، وی دروس ابتدایی را در مکتب بی بی حلیمه سپری نمود و برای دوره متوسطه راهی لیسه مسلکی میخانیکی کابل شد و سند فراغت از صنف نهم رشته برق را به دست آورد.

وی علاقه داشت تا تحصیلات خویش را به سویه عالی تکمیل نماید که صنوف ده الی دوازدهم را در لیسه عالی انصاری تکمیل و روانه کشور آلمان شد، تحصیلات عالی را به درجه ماستری به پایان رسانید و در وزارت آب و برق به حیث کارمند فنی شامل وظیفه گردید.

مرحوم اسدالله ذکی نظر به استعداد و علاقه که در هنر تمثیل و تیاتر داشت با تشویق مامایش مرحوم استاد سایرهراتی به هنر تمثیل روی آورد و از سال ۱۳۵۷ در بیشتر از ده فلم بلند تلویزیونی، درام، تیاتر تلویزیونی و نمایشنامه های کوتاه تلویزیونی نقش ایفا نمود که بیشترین داستان ها و سناریو را خودش نوشته بود.

اسدالله ذکی بر علاوه همکاری در هنر تیاتر و تلویزیون، همکار قلمی در روزنامه ها، مجلات و سایر نشریه های چاپی داشت که چند سال پیهم مسولیت هفته نامه درخ را نیز برعهده داشت. و در چند فلم آلمانی نقش اجرا کرده و آخرین فلمش به نام (دیموکراسی تیپ امریکایی) بود مشهورترین نقش اش در اگهی تبلیغات در تلویزیون ملی افغانستان به نام (ای تو بکشش که خویش نریزه) بود.

ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان و مدیریت عمومی مجله آواز مرگ نابهنگام اسدالله ذکی را ضایعه هنری دانسته برای خانواده و دوستان صبر جمیل و برای مرحومی بهشت برین را از بارگاه خداوند متعال استدعا دارد.

استاد طلا محمد
آوازخوان

البيوم هنري

دل آقاسرور
آوازخوان

جاويد خوشنود
آوازخوان

ميرويس نجرابي
آوازخوان

حفيظ وصال
آواز خوان

ناله

ناله اثر ندارد تا چشم تر نباشد
مطلب گهر ندارد تا عقل به سر نباشد
نازم بهار پر گل در دشت و دامن کوه
روید هزار لاله یک بی خبیر نباشد
معنی سخن بدانی کوتاه سخن برانی
محلل به یاد جانان شام و سحر نباشد
بزم سخن سر ایان لعل عدن بزم نباشد
رزم هوا پرستان بی سیم و زر نباشد
جوهر به اشتیاق است طالع چکار آید
مرغی هوایی آسمان بی بال و پر نباشد
جویی مقام سیمرت کشت سفر مهیا
ای بی خبیر ز عقبا این رهگذر نباشد
اهی زدل کشیدن، شهری به آب و آتش
فریاد بی نوایی بی درد سر نباشد
سرمایه مقامت چند قطره اشک (گمنام)
هر شب به خاک غلطان، خون جگر نباشد
غفوری

صفحه شعر

تا به عالم جلوه کرد عر فان عشق
عاشقانه گشتند سر گگردان عشق
تا ز نای نی نوانی شد بلند
رنگ و بو برخواست از بستان عشق
عشق این است و فرهنگ است و دین
این همه ثبت است در دیوان عشق
عشق موسیقی است موسیقی است عشق
کی رهائی یافت از زندان عشق
تا تجلی یافت اندر کائنات
این جهان شد آئینه بنزدان عشق
عشق وارسته بود از ما و من
فارغ از اندیشه ها ایمان عشق
عشق سوز است و جنون است و تلاش
دست هر صاحبدل و دامن عشق
عشق عجز است و نیاز است و خضوع
خود ستانی در وجدان عشق
خالد صدیق

داسرارو رمز

دخوری مینی په غیر کی سرو اورو نوته خان سپارم
دسرور په سمندر کی عذابوته خان سپارم
منصوری ذکر په ژبه دجنون دصحرا لورتو
دخدوی له بنار وتلی یم دارونو نوته خان سپارم
دسکرو تویه مجمر کی چی سرکینه زره کباب شی
داحساس دژوند بقاته اوس دردونوته خان سپارم
چی دستورو اشارو کی داسرارو په رمز پوه شم
دفلک په ټولو کی تندر و نوته خان سپارم
زمانی سره په جنگ کی دنصیب ناوی ژراندو
دخکر دزره له درده سرو داغونوته خان سپارم
دشعور رانگازی ورکی عقل پروت دمرگ بستر کی
پیغلی هیلی خوانیمر کی توفانوته خان سپارم
په دی پوه یم چی علاج می دعتقا وزرو کی نغبتی
دناپوه طبیب له لاسه پرهرونوته خان سپارم
دپتنگ بښرازی څه وی دیوی دشت مهال کی
دیوی ربا چی نه وی تور تمونوته خان سپارم
ارزو گانی نیمه خوا دانخر گل په شانی ورکی
وفا سیوری دهماشو امیدونوته خان سپارم
یاری نه ده دینمی ده چی پیرو شی له زمانه
دوختونو دناخوالو رواجونوته خان سپارم
تاج محمد یاری حسیر

چند گویی که چو هنگام بهار آید
گل بیاراید و بادام بیار آید
روی بستان را چون چهره دلبدان
از شکوفه رخ و از سبزه عذار آید
روی گلنار چو بزاید قطره شب
بلبل از گل به سلام گل نار آید
این چنین بیهده ها نیز مگو با من
که مرا از سخن بیهده عار آید

ناصر خسرو بلخی

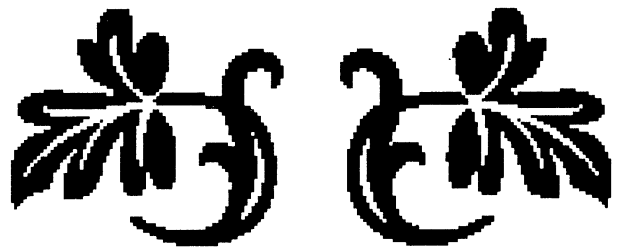
غزل

د پسرلي ننداره

د آسمان په سره لمن کې د بهار وریځې نخا کړي
خوشحالي کړي اتنونه چې رڼا ورته بریښنا کړي
هر یو څاڅکی د باران به جوړ دنوې مینې راز شي
ورکې لارې به دنوې ژوندانه مور ته پیدا کړي
په یو دم به را ژوندي کړي دخزان ستم وژلي
د سببا سحر نسیم به ورته دم دمسي کړي
د گلونو سرې غونچې به آرمان وي دیارانو
ریاران به مروړي مینې ډیرې را پخلا کړي
د قدرت د نندارتون به رنگ په رنگ نندارې وي
او حافظ به یې خپل خیال کې تماشي د تماشا کړي
استاد نصر الله حافظ

د آسمان دمر غلرو شکور چپه شو
چې غاتول له شنه سالونه په واته شو
بلبل بیا د پسرلي سندرې وایي
بورا گل سره بستر کې خوله په خوله شو
دلیلا د مینې ښکلي گلستان کې
د مجنون نظر په دښته او لاینه شو
د فطرت شهی چې وکتل بهار ته
په خدا خدا یې وچ لیمه لاندې شو
دهسک سرولمنو کار د گلو وران کړ
دتودې مینې افق چې یې په زړه شو
وي می څومره ښکلي ښکاري تصور کې
دا چې لمر د پلوشو په ننداره شو
لږ څه ورو را سره اخله قدم لمره!
چې مور هم درسره مله د ژوند په پله شو
عطا محمد یاري

شام شد روزم خدایا سرپناه من کجاست
تا دمی راحت نمایم خوابگاه من کجاست
بی سر و پا میدوم در هر طرف دیوانه وار
کفش من آیا کجا باشد، کلاه من کجاست
بر سر راهم جوان ماه سیمارخ نمود
محو حیرت گشته ام تار نگاه من کجاست
کش کشان بر سوی زندان میبرندم بیگناه
در چنین حال پریشان عذر خواه من کجاست
بین ظلماتم اسیر از روز و شب آگاه نیم
دل به تنگ آمد خدایا مهر و ماه من کجاست
گر زخم لاف بزرگی کیست تا باور کند
من خلافت از که دارم، خاتقاه من کجاست
در جهان در بین گلخن جاندارم عشق قری
گستر منم جمع کرده با بارگاه من کجاست
غلام نبی عشق قری

غزل

یم په غمو اوښتی ، دخپل نگار سره
غوښي مي وړيتي پراور ، دهغه یاره سره
زه دوصال په هیله، مرگ ته په منډه ور ځم
زما آشنا لیبونی ، ځي داغیار سره
داد قیامت زلزله، ده پر زرگي راغلي
که شوخ نظر دآشنا راغی په ښکار سره
دعشق په هر کرښه، خو سوخیدل دي په کار
خوند دکباب وي همیش دسره انکار سره
څومره به وه خاندې نور ، دبابوزي پر کړ او
چې یاری یار نه سو، لار له خونکار سره
بابوزی

شام شد روزم خدایا سرپناه من کجاست
تا دمی راحت نمایم خوابگاه من کجاست
بی سر و پا میدوم در هر طرف دیوانه وار
کفش من آیا کجا باشد، کلاه من کجاست
بر سر راهم جوان ماه سیمارخ نمود
محو حیرت گشته ام تار نگاه من کجاست
کش کشان بر سوی زندان میبرندم بیگناه
در چنین حال پریشان عذر خواه من کجاست
بین ظلماتم اسیر از روز و شب آگاه نیم
دل به تنگ آمد خدایا مهر و ماه من کجاست
گر زخم لاف بزرگی کیست تا باور کند
من خلافت از که دارم، خاتقاه من کجاست
در جهان در بین گلخن جاندارم عشق قری
گستر منم جمع کرده با بارگاه من کجاست
غلام نبی عشق قری

سافر سرشار

نو بهار آمد و شد زنده جهان بار دگر
 تو مرا زنده کن از ساغر سرشار دگر
 تا بود فصل گل و صحبت ساقی هر گز
 نروم جای دگر من نکنم کار دگر
 من به یک زخم تو ای چرخ نیفتم از پای
 گر بود عمر ببینیم به پیکار دگر
 نقش گیتی همه واژون شده دستی از غیب
 که کشد نقش دگر باز به پرگار دگر
 روزگاری است که شد قصه منصور از یاد
 نشنیدیم اناللق ز سَرردار دگر
 گرهی چند فزودند بر این رشته دریغ
 حل دشوار نمودند به دشوار دگر
 هیچ کس بار غم از خاطر من دور نکرد
 بر سر بار نهادند همان بار دگر

خلیل الله خلیلی

غزل

سترگی ورم سترگی راورم ته پکی نه بی
 بنکلی، بنکلی چانوم ته پکی نه بی
 شبیه مخکی هم په دغه خای بنکاره شوی
 اوس داخاوری اروم ته پکی نه بی
 هسی دردی، هسی یاد بی، هسی روح بی
 که نه خان چی لتوم ته پکی نه بی
 داشبیه به گنی ژوند کی کله راشی
 چی زه سترگی غروم ته پکی نه بی
 هسی ستانوم یادول می پکی خویش دی
 که نه داکیسه چی کرم ته پکی نه بی
 گوره رود له سپین غره مستی خپی راوری
 ستاحضور احساسوم ته پکی نه بی
 رودوال

درخت غنچه برآورد و بلبان مستند
 جهان جوان شد و یاران بعیش بنشستند
 بساط سبزه لگد کوب شد به پای نشاط
 ز بس که عارف و عامی برقص برجستند
 برآمد باد صبح و بسوی نوروز
 بکام دوستان و بخت پیروز
 بهاری خرمست ای گل کجائی
 که بینی بلبان را ناله و سوز
 بهار آمد که هر ساعت رود خاطر به بستانی
 بغلغل در سماع آیند هر مرغی بدستانی
 بوی گل و بانگ مرغ برخواست
 هنگام نشاط و روز صحر است
 فراش خزان ورق بپشانند
 نقاش صبا چمن بیار است
 وقتی دل سودانی میسرفت ببستانها
 ببخویشتم کردی، بوی گل و ریحاتها
 گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل
 با یاد تو افتادم، از یاد برفت آنها

مافظ

غزل

وه خلکو آدنک جانان می چیرته دی؟
 ماغوندی ملنگ جانان می چیرته دی؟
 خوورخی موماپوری ونه ساته
 هالکه لونگ جانان می چیرته دی؟
 تل به بی کتلونشه کوری وم
 خه شولکه بنگ جانان می چیرته دی؟
 بنکلیه آم بنکلادی اوبووری ده
 بنکلی غنمرنگ جانان می چیرته دی
 نه راخم طاهر سایی نورکلی ته
 هغه خووردخنک جانان می چیرته دی؟
 طاهر سایی

بسکلی غراوډژبی فصاحت

همت الله امین زی

رانه شي خکه چی په هغه وخت کی نشي کولای داصل شي په هکله څه به یادپر بردي. کوم نثر چی په ادبي لحاظ سم نه وی دهغه بڼه لوستل هم ممکن نه دی، هو هله کېدی شي چی ویاندپه هغه کی دتصرف حق ولري، همدارنگه دفصیح انداز نطافي یو بـل ډول خونډلري او اکثر ا خلک ورسره مینه نښي چی ویاندپه دي وخت کی تر ډېره کولي شي چی لیدونکی او اورېدونکی له خانه سره وساتي. اوزیار بایدوباسي چی تر ډېره مخاطب یعنی اورېدونکو اولیدونکوته خان نږدي وبولي اودزره له تله وغواری خپله خبره واوروي او خلک ورباندي وپوهوي.

یوویاندکه چېري په دی پوه نه شي چی په یوه متن کی دتاکیدخای کوم اودمکت خای کوم دی هغه نشي کولای هغه مطلب در ادیو اوتلوېزیون په ژبه ووايي. نه داچی اصل پر بردي اوپه کوم ډول چی ور غله روان بی کړي اوداصل په لته نه شي. دمتن دلو ستلوپه وخت کی تون

وگوري اومهموتکیونه بی خان متوجه کړي اوپه هکله یی پوره معلومات خپل کړي. همدارنگه کیدای شي هغه ویاندپه دي بریالی ووسي چی مخکی له یوخل لوستلودمیک تر شاکپني،خوداهغه وخت

چېری یومتن چی یوه موضوع په کی ښکاره شوی وي که هر څومره بڼه او اوچته لیکل شوی وي خوچی ویاندی بڼه ونه لولي بڼه اوداورېدلوورنه ده ، خکه اورېدونکی داسی فکر کوي چی دوخت ضایع

دلو ستلو یاوبلوپه وخت کی دبسکلی غر ډلر لولپاره دژبی فصاحت دویونکی بشپړ درک اوله رواني لحاظه احساسات ډېر اریښ دی. دژبی لـه اصولو او قواعدوسره بشپړه بلدتیا هغه خانکر تیاوی دي چی دغر په فصاحت اوبلاغت تاثیر لری شي. داپه دی ماناچی که چېری څوک په کومه ژبه چی غواري څه ولولي بایي ووايي دپبلکی په توکه شعر دکلمه کـري، یاوخبر ولولي یاپه څه شي څه تبصره ولولي ډېره مهمه خبره داده چی مخکی له دي چی مایک تر شاکپني دهغی ژبی په ډېر وڅیز ونوسـره اشناواوسي.په کر امر باندي بڼه پوهیدل،دهر توري بڼه اداکول، اونور داسی ډېر شیان شته چی بایدورته ډېره پاملرنه وشي. ویاند(نطاق) په رادیو اوتلوېزیون کی هومره دا اعتبار ور شخص دی چی ورته دتولنی ترجمان وایي خکه دور خی مهم خبر، نوي معلومات اکثر ا در ادیو اوتلوېزیون له لوري خپر بری چی دوي بی لولي.که

ماری مطمن

عبدالغنی مدق

نبا سسته سعادت

کېدای شي چی له ډیره پخوادویاندي دنده ولري اویاهم په لره موده کی ډېر تمرین ولري چی داهم ورسره دلو ستلو پر مهال ډېره مرسته کولای شي.

بل شی چی دویاندرسره ډېره مرسته کولای شي هغه کیدای شی افایي معلومات او اخلاقي جرئت وبولو چی ویاندبایدداخانکر تیاولری خکه چی هېڅکله بایددتاثير لاندی

کول دي که څه هم هغه به ډېره اریښه اوکتوره وي خوڅوک بی ډېره داهمیت ورنه کني. دلته ده چی ویاندبایدداهنر ولري چی که موضوع هر څومره ضعیفه وي په داسی رقم ولولي چی دلیدونکو او اوریدونکوپام ورته راوکوخوي. داهغه وخت کیدای شي چی هر هغه څوک چی داکار کوي بایدچی مخکی له دی چی دمتن په لوستلوپیل وکړي متن په بشپړه توکه

په دیو ډولونو کی هومره دا اعتبار ور شخص دی چی ورته دتولنی ترجمان وایي خکه دور خی مهم خبر، نوي معلومات اکثر ا در ادیو اوتلوېزیون له لوري خپر بری چی دوي بی لولي.که

هم اړین گڼل کېږي. دخبري، سياسي، پوځي، ديني، تعليمي، سپورتي، ادبي، تفريحي اونورو... خپرونو لوستل بايد يوله بل سره توپيروي شي، ځکه چې په هماغه ډول بايد وياندان له متن سره عيار کړي، ترڅو ليدونکي اوياورېدونکي يې هغه عادي شي ونه بولي او اورېدونکي اوليدونکي له ځانه سره تړپايه وساتي او شېبه په شېبه دهغه پاملرنه د متن له محتوا سره سم ځان ته راوبولي. ديوه شعر د دکلمې پر مهال ډېر زيات بايد وياندان دخان په احساساتو راولي او ډير دشعر له محتوا سره ځان عيار کړي، ترڅو هر ليدونکي او اورېدونکي داسې وگڼي چې دا ډېره په ځای اوله حقيقت او واقعيت سره نږدې دی. او دا بايد د وياند هنروي چې خپل ليدونکي او اورېدونکي په دکوموا احساساتو په لړ لوسره دمینه والوپه زړه کې ځای پيدا کړي. ماناداره خدا، مسکا، دوياند حق دی چې د متن د لوستلو پر مهال يې ولري خو چې د تلو بزيون اور اديوله ژبې سره سم وی. يو غږ هغه وخت بنسکلی اومکروفونیک غږدی چې په

خو اورين تندي، پسه خور ادبي، فصیح اوبليغ انداز، مينه اوحسان سره يې دلوستلو تکل وشي. دبېلگې په توگه دافغانستان په ملي راډيو تلو بزيون کې پښتو وياند عبدالغني مدقق اوياهم ددري برخې ويانده ماري مطمئن اونور دنن ورځې له غوره نطقانو څخه راوړلی شو، چې په دې برخه کې ډېره تجربه، پوره مهارت، ډېر تمرين اونور ودالاس بری ورکړی چې کولای شي دوياندويي اصول مراعات کړي، اود راډيو اوتلو بزيون په ژبه دملي کلتور اوفرهنگ په بڼه ديوه نارينه اويانځپنه ويانديپه توگه ادا کړي. داتکي کيدی شي دملی راډيو تلو بزيون په ټولو اونور وتلو بزيونونو او راډيوگانو دوياندويانو په برخه کې موجودوي خوداهغه څه دي چې بايد ډېر مراعات شي اوديوه بڼه اوتکره په خپل ځان متکی اودادمن ويانديپه ډېر اړين ځکه دي چې بايد بنسکاره شي چې وياندويي هر څوک نه شي کولای. داهم په ځای دی چې يو ويانديکېدای شي يوه خپرونه بڼه ولولي او په هماغه خپرونه کې ځان راحت اوارام احساس

کړي، دبېلگې په توگه يوه خبري خپرونه بڼه ولوستلی شي اماپه بل ډول سپورتي، تفريحي اوياپوځي خپرونه په بڼه توگه ونه شي لوستلی، چې په دې لړ کې کېدی شي دامريکا غږ اشنا تلو بزيون کې بنايسته سعادت ديوي وياندي په توگه وپېژنو چې خبري خپرونې په خپل ځانگړي ډول سره لولي چې همدادول يې ليدونکي او اوريدونکي ځان ته خپل کړي دي. نارينه اوبنځي په وياندي کې يو ډول استعدادنه ضرورت لري اويو ډول اصول بايد مراعات کړي که په راډيو او که په تلو بزيون کې واوسي. او په هېڅ صورت له جنسي پلوه ځان کمزورتياپه دې کې نشته، بلکې په دې برخه کې هغه استعداد اومینه چې يې له دې فن سره لري مرسته ورسره کولای شي او په همدې ستره حتاکولای شي خپل غوره والی په عملي توگه روښانه کړي. کله چې يو ويانديپه متن کې کيدای شي (خبر، شعر، تبصره، عادی متن اوداسی نور) واوسي اودلوستلو پر مهال اشتباه وکړي بايد له ليدونکو او اورېدونکو څخه بڼه و غواړي

چې دا ډېره اړينه ځکه دی چې دا په دې ماناداده چې نوموړي وياندان ليدونکو او اورېدونکو سره يوځای بولي اوديوه احترام له لوري ورڅخه بڼه غواړي. که هر نطق غواړي چې په دې برخه کې يوبڼه نوم چې دا ورېدونکوپه وړاندي منلی واوسي، بولري، بايد په دې لټه وی چې څنگه وکولی شي اورېدونکي اوليدونکي له ځانه سره وساتي اوله هغوسره داسې روحيه پيدا کړي چې بيا به کله همدا خپرونه وي چې زمایي ليدل او اوياهم اورېدل هېر نه شي. دوياندويي اصول په هره ژبه چې واوسي ډېر يو ډبل سره نږدې والی لري نو کېدای شي ووايو هېڅ فرق نه لري خو کوم څه چې دتوپيروي په نامه دلته غواړوياد شي هغه دهمغې ژبې ځانگړتياوي دي چې کرامر، لږ غونتوب، ادبياتو اونو رو... برخوکې ځای لري شي.

فرشته آواز

مصاحبه اختصاصی با سیمای ترانه آوازخوان محبوب افغانستان

بخوانم، زمانیکه ترانه را اجرا کردم، والی خوش شدنهایت تقدیر و تشویق کرد و قلم شخصی خودش را با ۵۰۰۰ افغانی پول نقد به من هدیه کرد. چون من در سن شش ماهه گی از نوازش پدر محروم شده بودم، فکر کردم که والی پدر من است. آواز یک تحفه الهی است. بعد من به آواز خود متوجه شدم و به آن علاقه مند شدم و هر وقت زمزمه میکردم. کار هنری من از همین ترانه مکتب آغاز شد، به کنسرت‌های مکتب خود را آزمایش کردم. در سال های ۱۳۵۷ کانکور آوازخوانی در مکاتب راه اندازی شد تا آوازخوان خوب انتخاب شود. خدا رحمت کند گل محمد شولگری را که در آنوقت همسایه ما رییس اداری رادیو تلویزیون بود، مرا با خود به تلویزیون برد و گفت به شعبه تمثیل کار کن تا حد اقل مصارف قلم کاغذ را داشته باشی.

مسابقه آوازخوانی در مکاتب راه اندازی شد، آقای نعیم پوپل رهنمایی و تدریس میکرد تا آواز ما را با موسیقی هماهنگ سازد و مسایل گرفتن کرج، سر و لی را هم آموزش میداد. نعیم پوپل که زیاد شهرت داشت صدای مرا توصیف کرد. بسیار زیاد خوش بودم و باز هم بیشتر تشویق شدم. حتی نعیم پوپل با شهرتی که داشت با من

«فرشته آواز» را از نهاد فرهنگی هنری جامعه افغان به دست آوردید. قبل از این که در باره لقب جدید تان صحبت کنیم، بهتر است که کمی در باره پیشنهاد هنرمند شدن تان بشنویم؟

سیمای ترانه: بسیار زیاد ممنون شما هستم.

در باره خود باید بگویم که کودکی بودم که در مکتب آواز می خواندم، همه به من می گفتند که آواز مقبول داری و مرا تشویق میکردند، ولی من این موضوع را خوب درک نمی کردم. چیزی که تغییرات جدی بر من وارد نمود، این بود که یک روز والی پروان به مکتب آمده بود و استادان از من خواهش کردند که ترانه مکتب را

سخن از موسیقی است، از نوای جادویی و افسونگری که زندگی بخش و اسرارآمیز است. آوایی دلنشین و لذت بخشی است که روح و روان انسان را شاداب و بدان طراوت و تازه گی می بخشد.

وقتی ما میتوانیم به لذت و اهمیت روانی موسیقی به خوبی پی بریم که یک آهنگ ناب که در آن ترکیب شعر، انتخاب کمپوز، اجرای ثبت موسیقی در فضای یکدلی و هماهنگی، محیط آرام و بدون سر و صدا، نوای رسا و دلکش آواز خوان که از طراوت و تازه گی تمام بر خوردار باشد، با آماده گی ثبت و اجرا نماید، حرکات موزون و ژست زیبا با هر ملودی زیر و بم سازها - مخاطب را مجذوب خواهد ساخت. به ویژه اگر آهنگ زیبا و پر جذبیه باشد و برای پخش در تلویزیون آماده شود، در آن صورت انتخاب مناظر قشنگ و دل انگیز با پس منظر خیره کننده و مقبول که با متن آهنگ و تصنیف همخوانی داشته و با آن دمساز باشد.

اکنون گفتگوی با آوازخوان و هنرمند برگزیده کشور سیمای ترانه را پیشکش خواننده گان میداریم :

آواز: سیمای جان چیزی که ما را به سوی شما کشاند، این است که شما لقب

آهنگ دوگانه خواند. مکتب ما در مسابقه آواز خوانی مقام اول را کسب کرد. روزی ما همراهی اعضای خانواده در پروگرام از مונگاه ذهن اشتر اک کردیم که آقایان تخاری، عالمیار، غوث عدلیب مسولین بودند و زهره یوسف گویندگی میکردند.

کسی به آقای عدلیب گفت که این دختر صدای خوب دارد. به من گفتند که بخوانم من آهنگ (وه بچه با تو نرقصم چه چه چه ، خواندم ،استقبالی را در این آهنگ از من به عمل آوردند، هیچگاه فراموش نمی کنم. همین بود که آوازه من در محافل هنری افغانستان و تلویزیون طنین انداخت. فردای آن روز آقای شادان و فریده انوری به دفتر تمثیل آمدند و به من گفتند که چرا در باره صدايت به ما چیزی نگفته بودی، سپس مرا به ستدیوی ۵۲ بردند و بعد از تمرین در عمارت تیاتر کنسرت اجرا کردیم. زمانیکه خانه رفتم، مادرم فقط اجازه اجرای یک آهنگ را داد و گفت بعد از ختم تحصیل به کار آواز خوانی ادامه بدهم، چون من در صنف دهم مکتب بودم.

آواز: اولین آهنگ تان کدام بود
سیما ترانه: اولین آهنگ (به روح مادر رنجیده سوگند) نام داشت. که با آقای امانیار دوگانه اجرا شده بود و کمپوز آن از امانیار بود. آهنگ دوم را همراهی عارف کیهان اجرا کردم، آهنگ سوم بنام (چه چه افغانی) بود که استاد سلیم سرمست ساخته بود. بعد از آهنگ سوم ، آقای خیال از من خواهش کرد که کست ثبت کنم. نزد آقای خیال رفتم بعد از یک روز تمرین ۱۲ آهنگ را ثبت کردم که همه حیران ماندند. آقایان خیال، سرمست و ارمان بین خود می

گفتند که این دختر استعداد فوق العاده دارد، اگر خوب کار کند. با تاسف من نمی توانستم، چون خانواده من مذهبی بود، نمی خواستند که خانه کسی بروم یا کسی به خانه ما بیاید. تا اینکه آهنگ های دیگر را همراهی استاد مهوش عزیز ثبت کردم. بعد آهنگ هایی را به ستدیوی تلویزیون ثبت کردم و سفر های هنری ام شروع شد، آهنگ من آهنگ سال شد.

آواز: سیما جان اگر بگوید که لقب فرشته آواز را چطور، چرا و چه وقت از کدام نهاد فرهنگی به دست آوردید؟

سیما ترانه: یک مسابقه برگزار شد که هنرمند برگزیده انتخاب شود. چون رأی گیری در شهر نیویارک امریکا بود و من يك سال قبل در آنجا کنسرت داده بودم، مردم رأی بیشتر شان را به من دادند و خوشبختانه هنرمند سال شدم.

آواز: پس مردم شما را برگزیده که معتبر تر از نهاد ها است.

سیما ترانه: بلی، هنرمندان از طرف مردم برگزیده شدند ، ولی القاب از جانب اتحادیه سراسری هنرمندان افغانستان تصویب گردید. لقب (فرشته آواز) به من، لقب (مشعل ترنم) به پرستو ، (بانوی غزل) به پروین داده شد.

شما در سوال تان گفته اید که چرا و چطور این لقب را کمایی کردم. پاسخ من اینست که آنرا در بدل دستاوردهای چند ساله از جمله رسیدن به مقام هنرمند سال بدست آورده ام. راستی من از این لقب بسیار خوش هستم. اگر به من می گفتند که سیما ترانه حنجره الماس دارد، همه موسیقی را تمام کرده و همه چیز را می فهمد، بسیار متاثر می شدم.

آواز: می خواستم معلوماتی را در باره

سی دی اخیر تان داشته باشیم؟
سیما ترانه: من طرفدار تولیدات زیاد نیستم، باید کیفیت در ساختن و ثبت آهنگ ها در نظر گرفته شود. سی دی را به همکاری دوستان در تورنتو ثبت کردم. در این سی دی ، آهنگ محلی قطعنی است، آهنگ پشتو، آهنگ های غزل ، در قسمت کمپوز ها استاد وحید قاسمی، استاد شاولی، ترانه ساز ، حیدر سلیم، تمیم بها ، سهم دارند.

آواز: انتخاب شعر، تاثیر ادبیات خوب و در نظر داشت نکات دیگر به آهنگ های شما سنگینی و پخته گی خاص بخشیده است که از هنرمندان جوان متفاوت است. مثلا: بعضی از آواز خوانان ما، خدا یار جان شان، آهنگ های مانند (چاینکه پطره کنم، جوانمیرگی کرولا میدوانه) از قبیل این سروده ها را در آهنگ های شان استفاده می کنند، یا آهنگ های نسل پیشین را با سبک و صدای خود شان طوری کاپی می کنند که نقل مطابق اصل نیست.

می خواستم بپرسم که راز موفقیت شما در چیست؟

سیما ترانه: تشکر از سوال تان، اولین کست خود را مثال میدهم. استاد خیال میدانست که به کدام صدا کدام آهنگ مناسب است. همچنان آهنگی را که آقای امانیار به من داد، شعرش از فروغ فرخزاد بود. در مراحل بعدی که خودم کم کم به موسیقی آشنایی پیدا کردم، خودم شعر آهنگ های خود را انتخاب میکردم. مثلا آهنگی را که شعرش از ناظمی صاحب است، خودم انتخاب کردم. شعر این آهنگ این بود:

تو میروی و غمت عاشقانه می ماند
کنارم این دل پر از بهانه می ماند

بقیه در صفحه ۴۸

ننده کيسه

مجبور

موټر کي د کيناستلو ځای نه و، خو يو هلک پاڅېدو او ما ته يې خپل سيټ پرېښود. زه چې کله هم ډک کادي ته وڅېژم نو اکثر راته داسې کوم هلک سيټ پرېږدي چې دا خبره کله کله ماته غوسه هم راولي. کېدې شي چې هغوی زما د اوږدې رېږي احترام کوي خو زما زړه ته دا شک پرېوځي چې هسې نه زه ورته بودا ښکاره شوی يم. خو په هغه ورځ زه په داسې يو دروند سوچ کې وم چې کيناستلو ته مې زيات ضرورت محسوسولو او چې هلک راته سيټ خالي ورو غوندې مې په جيب لاس ووهلو. جيب کې پرته

رنګه ټلويزيون به پرې اخلم. ضمير مې راته ويل چې ته څنگه ټلويزيون اخلي؟ تا خو د ټلويزيون او کيبل خلاف ډېرو مظاهرو کې برخه اخيستی ده او دوه کاله مخکې چې د ښځو د عکسونو والا سانن بورډونه ماتول کيدل نو د سهار نه تر ماښامه به دې لوني لورپه غاړه و او د سانن بورډونو په ماتولو کې به له هر چا مخکې وي؟ خو زه مې راته ويل چې دا هسې خبرې دي. هغه وخت زه وزگار وم په کور کې مې

د دوه وخته دودې درک نه لگېد او اوس که نقده سرمايه نه لرم خو کور مې خپل دی، د چا پور وری نه يم، کور کې څه مريضتيا نه لرم، پنځه زره روپۍ تنخوا

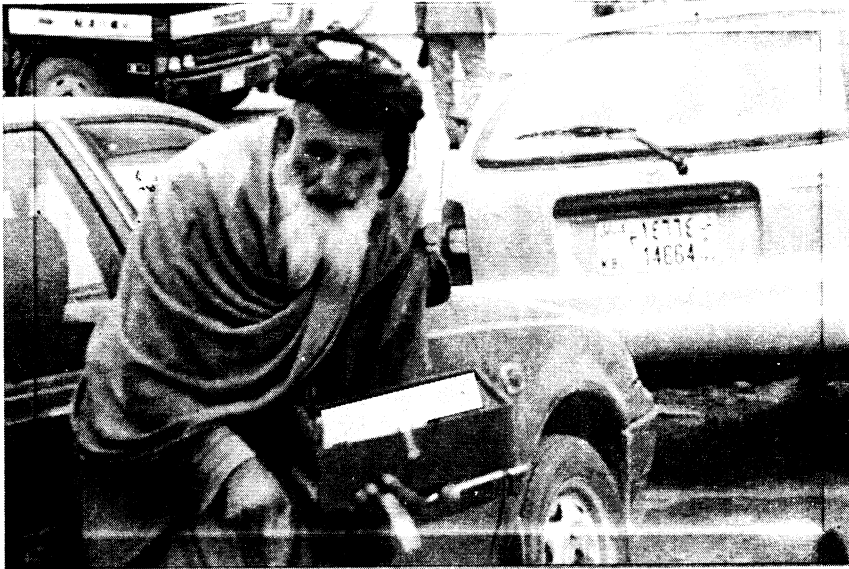
څوارلس زره روپۍ اګر چې ماته يو لوني سوداګر په نکات کې راګری وي خو دا وخت يې زما لپاره ډير اهميت لرلو ځکه چې ما دا فيصله کړی وه چې

او لږذکات هم پيدا کوم چې د کور خرچه مې پرې روانه ده نو په څوارلس زره روپو به څه کوم چې هسې په کور کې پرته وي؟ او هغه وخت خو په ټول ګاونډ کې په دوه کورونو کې صرف ټلويزيون و اوس په هر کور کې کيبل لګيدلی دی. دا فيصله مې اتل وه ټلويزيون وي به اخلم خو مسئله صرف دا وه چې کور ته به يې څنگه ورم. د خلکو په مخکې خو يې ورل ناممکن دي ځکه چې ډېر داسې بي حيا او بي شرمه خلک شته چې سمدستي وائي دې غټې رېږي ته يې ګوره او دې کار ته يې! کله نو دا خو ضرور وائي چې اوکوره په کور کې دودې نلري او اخلي ټلويزيون! خداي خبر دا خلق ولي دومره بي حيا شوي دي چې د هر چا په هر کار کې کار لري! اخر په دې نتيجه ورسېدم چې کور ته د ټلويزيون د ورلو بس دا علاج دی چې يا خو يې بالکل نيمه شپه يوسم او يا دا چې ورور مې ورپسې راشي هغه يې خپل کور ته يوسي او بيا يې ترې زه د شپې خپل کور ته راوم. دا دويمه طريقه مې دومره خوښه شوه چې ايله مې زړه په ارام او سترګې بيټا شوي او د نسوارو توکلو لپاره مې خوله لږه د موټر د فرش طرف ته ښکته کړله او همدغه وخت و چې د مخامخ سيټ نه لږ لاندې په پرته ښکلې بټوه مې نظر ولګېد. بټوه ښکلې هم وه او ښه غوښنه هم ښکارېده. داسې معلومېده چې که نيم په کې کاغذونه او نيمې پيسې وي نو هم په زرګونو به وي. يو ځل مې زړه وکړو چې را وايي ځلم او په ټول موټر کې اعلان وکړم خو بيا مې دا خبره

کر او بتوه یې راوویستله . په اول ځل مور دواړو بتوه د نږدې نه ښه وکتله نو گڼر چاپیر طرفونه یې کلک لگېدلي وو، د بتن والا یوه پټی هم پری تاو وه او د هغی نه لاندې یو کوچنی قلف و. د وزن نه ښه درنه وه. زما زړه نوره د بی صبری درزا پیل کړه. کېدی شي چې د پیسو نه برسیره په کی نور څه قیمتي شیان هم وي. هغه ماته وکتل چې

دوو کالو نه هسی هم زما قسمت ورو ورو رابیدارېږي. ددې بتوي خاوند ښه مالداره سړی معلومېږي هغه ته څه ضرورت دی چې د سورلی په موټر کی سفر کوي. بس دا به خدای هم ددې لپاره د سورلی په موټر کی په سفر کولو مجبور کړی وي چې دا بتوه ترېنه دلته پاتې شي او زما قسمت ماته راوړسېږي . خو دا بل هډوکي چې په

خوښه نه شوله او را ایسار شوم. هم دغه وخت کی زما دی غلطی چې بیا بیا می بتوي ته کتل کار خراب کړ او زما مخی ته ولار سړي هم بتوه ولیدله. هغه ورو غوندې خان مخکی کړو، بتوه یی په یوه پینه د سیت د لاندې نه لږه رابنکله ، بیا یی د پنی لاندې کرله او کلک پری ودریدو. اوس زما لپاره د بتوي اهمیت نور هم سېوا شو ځکه چې بل سړي زما په حق قبضه وکړه. خو هغه ماته په سترگو سترگو کی وویل چې هر څه وي شریک به وي . زه یی مطمئن کړم. بیا زما د کوزېدو خای هم راغی خو زه کوز نه شوم . بس په دی انتظار وم چې په څه طریق هغه سړی بتوه راواخلي او د کوزېدو تکل وکړي نو زه هم ورسره کوز شم. او هغه په دې انتظار ؤ چې ورسره په نږدې سیت کی ناست سړی پاڅي او هغه کېني نو بتوه به راواخستلی شي. ماته می ضمیر ویل چې دا ښه خبره نه ده خدای خبر د چا نه به ورکه شوي وي او هغه به ورته اړتیا لري او ته ورته هیڅ اړتیا نه لري. خو زړه می ویل چې دا د ایمانداری وخت نه دی. او هسی هم که ددې بتوي نه څه مال زما په لاس راشي نو هغه به زما قسمت وي پردی قسمت څوک نه شي خوړلی . د چا چې په څه کی قسمت وي هغه ورته په څه نه څه طریق ه ورسېږي. او پیسو ته څوک ضرورت نه لري ؟ څه پته لکي که په دې بتوه کی دالر وي نو د یو موټر د اخستلو پیسی خو به په لاس راشي. دا د خلکو چې لوي لوي بلډنگونه دي او موټر لري د دوی نه زه کم یم څه! د یو موټر د لرلو حق هم لرم؟ ولی نه ! کیدی شي چې خدای می اوس قسمت راوین کړی وي . د تېرو

د تالی سره څه کوو. ما ورته وویل بس ماتوه یی. هغه کوم د زمانې لوفر معلومېده خو په دې کار کی یی ایمانداري هم د منلو وه چې هیڅ شی یی زما نه د پتولو کوشش ونه کړ. زر یی د جیب نه یو چاقو راوویستو او تیره ٹوک یی ورله په نازک قلف کی ورکړ. نیمه دقیقه وروسته قلف مات او بتوه خلاصه وه. ورسره زموږ د دواړو سترگی هم خلاصی شوي وي ځکه چې هغه د کاغذ یوه وره او ښکلی دائري وه او چا په شعرونو ډکه کړي وه. ما یی بس د لومړي مخ دا دوه تکی ولوستل چې " دیوان مجبور " .

کی پیدا شو؟ دا د سردرد په کی د کوم خای نه راغی؟ خیر دا څه دومره غټه خبره نه ده کېدی شي چې د هغه قسمت هم په کی وي . په دې کی د هغه د خواته سیت نه سړی پاڅېدو او هغه زر کېناستو. د کېناستو سره یی بتوه د پنی لاندې رابنکله او چې خپلی مخی ته یی یورله نو ښه په آسانه یی راواخیستله او جیب کی یی واچوله . او په بل خای کی یی ماته د کوزېدو لپاره سترکه وووله. د کوزېدو نه پس مور دواړه د سرک نه ښه لري لارو او په یو شار خای کی مو په دی اتفاق راغی چې بتوه خلاصه کړو. هغه جیب ته لاس

نگاهی

گذرا در سیر سینمای افغانستان

پیوست به گذشته....

موسی رادمش

برد. در میان سایر هنر
پیشه گان کار تمثیل
قابل وصف
وارزنده: سلام

سنگی، فقیر نبی، حشمت الله فناپی،
نصیر القاس، بصیره خاطره، خورشید
نور در نقش آفرینی، شخصیت های
سپرده شده، با معیار های هنر
بازیگری در هر ژست و حرکات
موزون و زیبایی شان تماشاگر را
در عمق مسله بروز عکس العمل نا
شی از حالت های روانی که در قالب
شخصیت منفی یا مثبت آدم های
صحنوی فلم ایجاب می کرد با اداها
و کردارها و کار خلاقه فن بازیگری
حساب شده به تمثیل گرفته بودند که
مایه موفقیت و افتخار سینمای

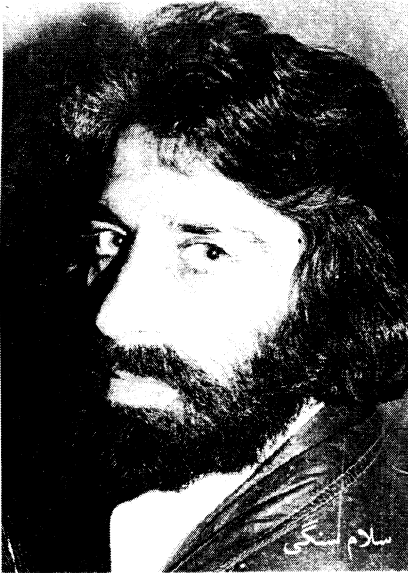
گان مستعدیکه از زاویه ذوق هنری
وظایف محوله شانرا عاشقانه به اجرا
می گرفت، در آن زمان هنر پیشه گان
موفق در اقلیم سینما ظهور کردند که
میتوان از درخشش برتر سلام سنگی،

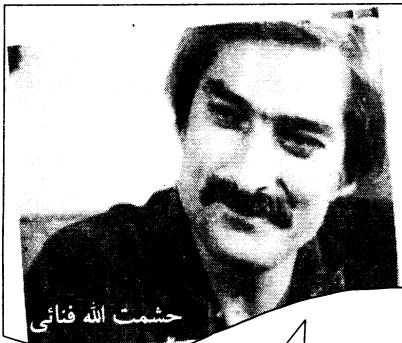
فقیر نبی، حشمت الله فناپی، خورشید
نور، تور پیکی، حسن تنها، معرفت
شاه، فرید فیض، نصیر القاس، عظیم
جسور، قدیری، انور ضیا زاده، کریم
نایل، الفت هیروی به نیکی نام

انتخاب چهره ها در فلم سینمایی
افغانی (گناه) به کارگردانی
آقای انجینر لطیف احمدی سینما
گربا ذوق و مجرب با جمعی از
سینماگران سعی داشتند تا سینمای
کشور را با جهش و تپش موسسات
فلمسازی و عناصر پرتوان و مستعد که
با بینش سینمایی آراسته اند، سمت
وسویابد.

فلم سینمایی (گناه) در زمان تولید
خود یکی از فر آورده های سینمای
نوپا افغانستان به شمار میرفت که
با وجود اقتصاد ضعیف و نبود وسایل
عالی تخنیکی، اما با اشتیاق کامل
دست اندر کاران فلم و اعضای فنی
و مسلکی ریاست افغان فلم، اعضای
برجسته موسسه آریانا فلم و هنر پیشه

سلام سانی

حشمت الله فنائی

نصیر القاس

ورود فیلم های خارجی که بر پیکر هنر، سینما و فرهنگ ما صدمه میرساند جلو گیری به عمل می آید.

ادامه دارد

امور تهیه فیلم از جانب موسسه آریانا فیلم به دوش عارف کیهان و ابراهیم عارفی، چاپ و لابرتوار به وسیله سلطان استالقی، احمد شاه صدیقی، صداگذار عبدالرحمن صفتی، نور پرداز عارف الدین، نویسنده، تصویر بردار و کارگردان آقای انجینر لطیف احمدی عهده دار بودند. زمانیکه فیلم پس از تولید روی پرده سینمای شهرو ولایات کشور به نمایش در آمد، مردم هنر پرور ما با اشتیاق و علاقمندی فیلم را تماشا کرده، و وقتی از سالون نمایش بیرون آمدند، در برابر ژورنالیستان اظهار داشتند: واقعا هنرپیشه گان و سینما گران ما مستعد هستند، چندین چهره موفق ما در این فیلم عالی درخشش داشتند که ما به آنها افتخار می کنیم.

اگر مسوولین امور هنرو فرهنگ به ارزش کارهای خلاقانه و مسلکی هنرمندان پی برده موجب و اسباب تشویق آنها را فراهم سازند به زودی سینمای کشور که آینه نمای فرهنگ ما است رشد کرده و با تولیدات بهتر نایل می گردد و از

افغانستان محسوب میگردد. فیلم سینمایی (گناه) از یک سطح به عمق دردها، مشکلات، برخورد های ناسالم راه باز می کند و محتوای از جامعه را در قالب فیلم به تصویر آورده و از دیدگاه هنری، ذوق و طراوش فکری هنر آفرینان، دست اندرکاران، تصویر بردار، صداگذار، تدوین گرو. دیگر همکاران انسجام یافته روی نوار تصویر در آورده شده است.

فیلم گناه نمادی از غنمندی فرهنگ، استعدادها و ساختار ایکه میتوان گفت اگر برای سینماگران آگاه ما، ارزشمندی و مجال کار با حمایت اقتصادی وسایل تخنیکی، درونمایه داستانی، مهیا می گردد. دقیقاً" حمایت صورت می گرفت، چنین ظرفیت ها با بالنده گی و پیشرفت نایل می آید و کشتی آرزو ها را به ساحل مقصود میرساند. فیلم سینمایی (گناه) از جمله تولیدات سینمایی کشور ما بوده که با پشت کار و انسجام امور تهیه و تولید آن درستدیو سیاه و سپید ریاست افغان فلم در نوار ۳۵ ملی متر طی مراحل شدو اقبال نمایش یافت،

دیوه هنرمند یونیورسیتی د ژورنالېست دنده ځای دی!

خبري گزارشونه

په خپل پېښو

یوه هنرمند په توګه رول ترسره کول یې د مسلک په مانا دي. کله چې تاسې په مطبوعاتي مرکه کې سخت عمل یا حرکت غوره کوئ، خپله رسونه یا پیغام مو یواځې مرکه کېدونکي ته لېږدوی او یواځې هغه تر خپل اغېز لاندې راولی، خو په یوه ټلوېزیوني مرکه کې دغه حرکت هم د هغه لپاره او هم د لیدونکي لپاره له ځانه سره یوه رسونه لري. په یوه ټلوېزیوني مرکه کې یوه ځنډا او کله هم په شونډو او ټول بدن کې یو ډول حالت راورول، شونې ده چې د مرګې ټول جریان او د مرکه کېدونکي خبرې په ټوکو وګڼل شي. په ټلوېزیوني مرکه کې لاسونو ته ټکان ورکول، لاس په سینه کېناستل، پر لاسونو تکیه کول، لاس تر زني کېدل، د لاسونو ګوتې په یو او بل کې ورکول، په اربانتیا سره کتل، ځنډل، پر چوکۍ یا مېز تکیه وهل، مخې خوا ته د بدن ټینټول، د مرکه کېدونکي سترګو ته کتل، کېمرې ته کتل او... د مسلکي مرګې کولو لپاره پر ځای او په خپل وخت اړین دي. په راډیويي مرکه کې غږ مهم ونډه لري، نو د غږ له پلوه کچې څخه ګټه واخلي. کله

کړئ؟ په یوه ور او مناسب ځای کې غاړه یا مری مو تازه کړئ، په هغه وخت کې چې غواړئ، یو غږپ او په وځنۍ؛ په درناوي سره د هغوی خبرې غوڅې کړئ. په خپل وخت سره د شوخي او د تابیا خوښول د مرګې نوره هم ښه کوي. طبیعي ده چې هره خبره او هر ټکي ځانته ځای لري؛ نو په مرکه کې له

ژورنالېست او دیوه مرکه کوونکي د ځانګړنو له جملې څخه یوه دا ده چې وکولی شي چې مرکه کېدونکي خبرو کولو ته وهڅوي. ځینې وخت اړینه نه ده چې په سر خوځولو سره د هغوی خبرې تایید کړئ؛ دا چې کوم باک نه لري، نو تری درېغ هم مه کوئ. زیات ګرېږي! ایا اړینه ده چې هغوی چوپ

هغو شرایطو کې چې له ځوانانو سره د خبرو اترو پر مهال یې په پارک دننه کاروو، شونې ده، خو دا سمه او پر ځای ده چې هغه د بهرنیو چارو له وزیر سره هم کارول شي؟ په لومړي حالت کې: ژورنالېست هم زموږ دی! خو په دویم حالت کې: وینئ! څه وشول؟ وایي چې دیوه ښه

د ور او مناسبو کالیو اغوستل. ۲- مرکه کېدونکي ته پام کول او د هغه سترګو ته کتل. ۳- پر خپل وخت جدي کېدل. ۴- پر خپل وخت چوپ کېدل. ۵- پر خپل وخت د مرکه کېدونکي خبرې تاییدول او د هوکړې په توګه سر خوځول. ۶- پر خپل وخت د مرکه کېدونکي خبرې غوڅول. ۷- پر خپل وخت د تابیا ور خبرې او ټوکې کول. ۹- په ټلوېزیوني مرکه کې د بدن فزیکي جوړښت ته پاملرنه کول. ۱۰- په راډیويي مرکه کې د غږ اندازې ته پاملرنه کول. د مرکه کېدونکي له خوا د مرګې په جریان کې د ښه چال چلند کول له تاسې سره مرسته کوي چې له هغه سره نورې ښې اړیکې ولرئ؛ نو د رسمي کالیو اغوستل له رسمي وګرو سره د مرګې پر مهال او عادي یا عام او نارسمي کالی له عامو وګرو سره د خبرو کولو پر مهال د مرګې په پرمخېولو کې مرسته کوي. د ور او مناسبې ژبې کارول هم د مرګې په جریان کې مرسته کوي، له چا سره مرکه کوي؟ مرکه کېدونکي د کوم پاتکي استازی دی؟ ښایي د عامي کارول په

چي څرگندوي، د ويي پر کارولو سره کولی شئ، تر يوې اندازې پورې دغه کمپوتيا جبران کړئ او بنايي د غر لهجه يا کچه مهمه ده. له هغه غر څخه گټه پورته کول چي يونواخته نه وي، جگوالي او ټيټوالي ولري او پر زړه اغېز وکړي، له دغو ځانگړنو څخه يوه برخه ده، يوه ذاتي او کسبي مسئله او د يادولو او تمرين کولو وړ ده. ژورنالېست دغه ټول يا رولونه ترسره کوي، ولي؟ لوبه کوي چي وکړای شي له مرکه کېدونکي ښه لوبه وکړي؛ نو په ياد ولرئ چي لومړی رول يا رول هغه ته ورکړئ. هېره نکړئ چي مرکه لوستل کېږي، ليدل کېږي او اورېدل کېږي چي د مرکه کېدونکي له نظرونوگټه واخيستل شي، نو بيا هغه پورته وگڼئ. په يوې بلې وينا سره، د انځورگرانو يا انځوراخيستونکيو غونډي خان خاوري او عاجز وگڼئ، سوژه لوره او پورته کوي، په داسې حال کي په خپل د کېمري تر شايي مورچل نيولی وي؛ په انځور کي دننه شتون لري، خو ليدل کېدلی نشي. ټېلفوني مرکه:

که چېرته مخامخ مرکه له بشپړ خوراک سره تشبېه کړو، ټېلفوني مرکه لکه د ساندويچ يا چمتو خوراک غونډي ده، ځکه چي موخه په ډېره کمه موده کي څرگندوي. په ټېلفوني مرکه کي تاسي بايد داسي چاره ترسره کړئ چي مرکه کېدونکي د مرکي په ټول جريان کي پر دې پوه شي چي تاسي د هغه خبرو ته

پام کوئ؛ نو د هو، هن، همداسي ده، سمه ده، بلي او.... ويونو په پر کارولو سره هڅه وکړئ چي هغه ډېرو خبرو کولو ته وهڅوئ. خپلي پوښتني پر دوو برخو اصلي او ځنځرنو يا فرعي ووبشئ. څېړونکي د ټېلفوني مرکي منځنی وخت ۲۰ دقيقې ښيي، نو پر آر پوښتنو پيل وکړئ او که وخت مو درلود، نو زېرمه شوي پوښتني هم وکړئ. د مخامخ مرکي په پرتله په ټېلفوني مرکه کي پر معلوماتو پوهېدل سخت دي، نو د هغه څه په بيا پوښتلو کي چي ښه مو درک کړي نه وي، خان مه شکمن کوئ. په ټېلفوني مرکه کي د پوښتنو ترتيب د سرچپه هرم په سبک سره وي، په تېره که چېرې د فني ستونزو له مخي د اړيکو د شلېدلو شونتيا وي، نو مهمي پوښتني لومړی وپوښئ.

ليکنی مرکه: ليکنی مرکه هغه مرکه ده چي د هغي په وسيله د پوښتنو خواب د مرکه کېدونکي له لوري د مکتوب په بڼه ژورنالېست ته لېږل کېږي. دغه ډول مرکي- د واټن د لېږوالي او د ژورنالېست له لوري د يوې دقيقې مرکي د سر ته رسولو په موخه چي د هغي علمي خواوي وکولی شي پر ژورنالېستيکو خواوو برلاسی ولري- ترسره کېږي؛ په ځينو حالتونو کي د مرکه کېدونکي د ځانسانتي د دليل له مخي او له مخامخ مرکي څخه د ټيټي له امله چي بنايي له ناټکل شويو ستونزو سره مخ نشي، ترسره کېږي. ليکنی مرکه بنايي ژوندي خبري

اتري او د ژورنالېست له لوري خوځښت يي رامنځته شي. په ليکنی مرکه کي موضوع او مرکه کېدونکي کس ننګوني ته راوړاندي کول ناشوني برېښي او په سختو او حساسو مرکو کي بنايي مرکه کېدونکي ستاسو سختي پوښتني يا پوښتنو ته خواب ورنکړي. په ليکنی مرکه کي هڅه وکړئ چي له ترلو پوښتنو څخه گټه پورته نکړئ او که چېرته د چاپ لپاره يي مهالنی يا زماني حساسيت شتون ونلري، له مرکه کېدونکي هيله وکړئ چي په خوابونو کي د ابهام د شتوالي پر مهال د هغه د رفع او حل شونتيا امکان په کتبي او شفاهي په ډول ومنې.

د برېښنالیک له لارې مرکه: د برېښنالیک له لارې مرکه له ليکنی مرکي سره ورته بڼه لري. هممهال په لېږو واټونو کي د وخت او مهال ستونزه د ژورنالېست لپاره حلوي. تاسي کولی شئ چي په لږه موده کي بنايي د نړی په يوې لېږي نکتې کي انټرنېټي اړيکه ټينګه کړئ او د خپلو پوښتنو خواب تر لاسه کړئ. د برېښنالیک له لارې د مرکي پر بنسټ هڅه وکړئ چي پوښتني لنډي او څرگندي بيان کړئ او البته هر څومره چي د پوښتنو شمېره کمه وي، ښه ده. په پيل او د پوښتنو تر جوړولو وړاندي هغه (مرکه کېدونکي) ته په بشپړه توګه د مرکي د موخي په اړه څرگندونه ورکړئ او آن د خپراوي ضرب الاجل يي هم تر غور ورتېر کړئ. د ليکنی مرکي غونډي د ترليو پوښتنو

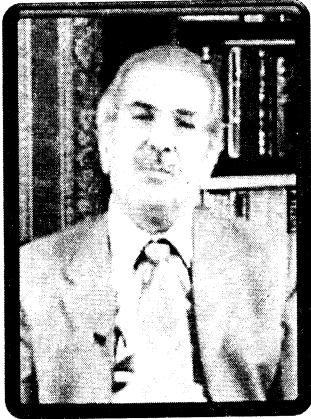
له جوړولو څخه ډډه وکړئ، خو که دا چي غواړئ حقايق يا اسناد مو تايبید يا تکذيب کړئ. کله مو چي خوابونه تر لاسه کړل، سند پرانېزئ او خوابونه او د هغوی بشپړوالي تر کتنې لاندي ونيسئ او که چېرته يي کمی او کمپوتيا نه درلودل، له مرکه کېدونکي څخه مننه هېره نکړئ.

له کومه ځايه بايد پيل شي؟ اوس چي د مرکي له بنسټونو او آرونو څخه څه ناڅه اشنا شوي، ښه به وي چي د يوې مسلکي مرکي اصولي تگلارې زده کړئ. له کومه ځايه بايد پيل شي؟ تر هر څه وړاندي بايد موضوع ولرئ چي ژورنالېستان يي په گرنيز ډول يا اصطلاحاً د سوژې په توګه راپېژني. د يوې ښي سوژې ځانگړني کومې دي؟ - گرمه وي. - نوي او تازه وي. - معلوماتي، خبري او يا تفريحوي وي. - يوه عمومي ابهام ته خواب ورکوي. - د يوې پېښې شوي پېښي يا پېښېدونکي پېښي په اړه معلومات ولري. - تر پايه د لوستونکي، اورېدونکي او ينا ليدونکي لپاره د خوښي وړ واوسي. اوس بايد يو کس پيدا کړئ چي سوژه مو بشپړه شي. ښه مرکه کېدونکي څوک دي؟ هغه څوک چي:

۱- دې ته چمتو وي چي له ژورنالېست سره مرکه وکړي.

نور بيا.

افق های گسترده...

شاعران نوپرداز کشور ما به شمار می‌رود. زمانی در مورد نیما گفته بودند که نیما با تلفیق فرهنگ روستایی و شهری، شعر نو را وارد زبان و ادبیات فارسی نمود. اگر به خطا نرویم، استاد واصف باختری با تلفیق فرهنگ گسترده سرزمین بلخ، کابل و ادبیات مغرب زمین توانست شعر شعور مندانه نو زبان دری - فارسی را وارد افق های تازه ای نماید که متاسفانه به دلیل فقدان تعریف شعر استاد در مقیاس حوزه فرهنگی ما، سیمای بلند شعر شان ناشناخته باقی مانده و از پهلوزدن شعر های او با شاعران نامدار ایران زمین سخنی در میان نیست. از دید این حقیر برخی از شعر های شعورمند استاد باختری، سستی ادبیات زبان دری - فارسی است استاد واصف باختری، شعر برخی از شعرای مغرب زمین را چنان استادانه به زبان دری ترجمه نموده است که اگر نام شاعران آن را در پیشانی

و آثار قدمای خود را به دقت خواننده بود و بخشی از آنها را نه تنها در حافظه داشت بلکه به اندیشه های آنها رسوخ نموده بود. در دوران تحصیلات عالی در امریکا با ادبیات و شعر مغرب زمین نیز آشنا گردید. این آشنای و معرفت در شعر غرب و شرق، سبب شد که استاد فرزانه ما خود واجد یک روش جدید در شعر زبان دری گردد. گرچه شعر نو ویا به گفته شادروان نادر نادر پور، شعر امروز زبان فارسی، سبک خود را از نیما آغاز نمود و بعد در شعر شعرای نامدار ایران زمین چون : شاملو، فروغ، اخوان، سپهری، رحمانی و دیگران ادامه یافت. اما اگر سرایش شعر های به این سیاق از چند شاعر پیش از استاد باختری را نادیده بگیریم، باید به این نکته معترف بود که استاد باختری در گنجینه شعر امروز زبان فارسی - دری، فراز های نوی را آفرید و پنجره های جدیدی را به روی شعر نو زبان دری - فارسی باز نمود. و در شعر نو زبان دری همپایا پختگی کلام، سرآمد، استاد و پیشکسوت همه

استاد باختری، بسیار زود به محیط تنگ سیاست پی برد برای شعر امروز دری که از خامه بلند استاد سرچشمه گرفته، ترک دیار تنگ سیاست از سوی وی، یک اقبال بسیار بلندی به شمار می‌رود. چون اگر استاد همچنان در آن وادی پر از تموج باقی میماند، شاید ما امروز این شعر های ناب و رنگین استاد را نمیداشتیم. فقط شعر های حماسی را از ایشان میخواندیم که شعار گونه های سیاسی دوران مارا بازتاب میداد. استاد باختری در دوره پوهنتون خود از مصاحبت های استاد مولانا خسته، استاد مولانا قربت و استاد قاری بیتاب، سودهای فراوان ادبی برد.

استاد باختری با فراغت از پوهنخسی زبان و ادبیات دری در سال ۱۳۴۵ خورشیدی، برای ادامه تحصیلات عالی عازم امریکا شد و در سال ۱۳۵۴ خورشیدی از پوهنتون کولمبیا در رشته تعلیم و تربیه آموزش و پرورش دیپلوم ماستری بدست آورد.

استاد باختری که تقریباً با تمام زوایای فرهنگی و ادبی سرزمین خود آشنا بود. شعر

نداشته باشد تصور نمیشود که این شعر به شعر ترجمه شده باشد. گرچه گفته اند که شعر به شعر ترجمه ناپذیر است یعنی آن مفاهیم و پیام که در شعر نخستین تبلور یافته است، در شعر ترجمه منتقل کردن آن خیلی دشوار به نظر میرسد. اما استاد واصف باختری در این زمینه از همه پیشی گرفته است. شعر های که ایشان به شعر ترجمه کرده اند بدون مبالغه که شهکار ترجمه ای شعر به شعر شمرده میشود.

استاد واصف باختری، پس از فراغت از پوهنتون کولمبیا، مدتی زیادی در ریاست تالیف ترجمه مشغول، تصحیح کتب درسی مکاتب وزارت معارف بود. در این سالها استاد شعر ماندگار خود را در نشریه های مختلف بنام "و.ب" منتشر میکرد. قسمت بیشتر این اشعار در مجله های ادبی - ذوقی "عرفان" و "ژوندون" نشر گردید. استاد باختری تقریباً پس از سال ۱۳۵۱ خورشیدی شعرهای نو خود را سرود که بدون شک دهه پنجاه خورشیدی را میتوان دهه سرایش شعر نو استاد باختری نامید.

مدتی پس از هفتم ثور ۱۳۵۷ خورشیدی که فضای تنفس اهالی فرهنگ و اندیشه، تنگ گردید، استاد باختری مانند دهها سخنسرایان فرهنگ گستر، راهی زندان پلچرخی گردید. ود آن محیط پر از

خفقان نیز "شعر اعتراض" سرود استاد واصف باختری، پس از رهایی از زندان، در اتحادیه نویسندگان مشغول کار شد و مدیریت مجله "ژوندون" ارگان نشراتی اتحادیه نویسندگان را به عهده گرفت. در این سالها بود که جمعی از شاعران، نویسندگان، داستان نویسان گرد هم آمدند و به گونه منسجم، فعالیت های فرهنگی خود را آغاز کردند. گرچه در آن سالها کشور در محاصره تجاوز آشکار سرخ بود، اما استادان سخن از جمله استاد واصف باختری در عرصه شعر و استاد رهنورد زریاب در عرصه داستان نویسی، بن مایه های ادبی ارزشمندی را پایه گذاری کردند. نویسندگان جوان از چشمه ساران زلال این دوفرهنگی خرد ورز بهره های فراوان گرفتند. چنانچه پیوسته در اتحادیه نویسندگان، نشست های فرهنگی صورت میگرفت. استادان سخن در این محافل از تجربه های ادبی - فرهنگی شان سخن میگفتند و برای جوانان مجال حرف و حدیث فراوان بود و آنها آفریده های ادبی شان را در زمینه های شعر، داستان، طنز و نقد به خوانش میگرفتند. استاد واصف باختری از سالها پیش وهم در دوران که در اتحادیه نویسندگان حضور داشت، پیوسته سخنگوی محافل عرس مولانا ویدل بود، این محافل بزرگ را با شیوای تمام و با

قرائت شعر های از این بزرگان سخن و نکات فراوانی از نحوه زیست و تجارب این ابرمردان اندیشه را بیان میکرد.

استاد واصف باختری، در زمان جنگهای تنظیم های مجاهدین، کابل را ترک نگفت. بعدها به پاکستان متواری گردید و پس از آن به امریکا رفت و اکنون روزگار هجرت را با خانواده خود در کالفرنیا میگذراند.

آثار چاپ شده ای استاد واصف باختری:

شیوه های آموزش زبان دوم (با محمد رحیم الهام و عبدالغفور فارغی) (۱۳۶۱ هجری خورشیدی، کابل)

... و آفتاب نیمیرد - مجموعه شعر -

نردبان آسمان - مقالاتی در باب شعر و اندیشه مولینا جلال الدین محمد بلخی -

از میعاد تا هرگز - مجموعه شعر - (۱۳۶۹ هجری خورشیدی، کابل)

سطوره بزرگ شهادت - ترجمه شعر -

(۱۳۶۹ هجری خورشیدی، کابل)

ازین آینه بشکسته تاریخ - مجموعه شعر -

(۱۳۷۰ هجری خورشیدی، کابل)

انور وفا سمندر

د غیر چینه

په تیر پسی ...

یوازی عشق دی چی هستی لري.

عشق بقا دی.

عشق ژوند دی.

عشق زموږ برخلیک دی.

موږ عاشقانه ارادی راوړي؛ د عشق خاڅکي یو.

موږ عشق را زرغونوو؛

خمکه د عاشقانه قدمونو واپ دی.

موږ که خپله اراده عاشقانه کړو، او یوخل ټولی هستی ته په عاشقانه سترگو وگورو؛

نو ټولی تیاری سم له واره مري. تیاری حقیقت نلري.

تیاری هغه دېوالونه دي چی ذهن زموږ د روح پرخواوشا جوړکړي.

یوه بله ژوندی وینا:

«موږ په ژوندانه کی له ټولو هغو شرایطو سره مخ کېږو؛ چی ژوند یی لري. او له کوم ژوند سره چی مخ یو، هماغه ژوند دی

چی موږ یی وړتیا ترلاسه کړی. همدا بشپړ عدالت، بشپړ

حقیقت، او همدارنگه کامل عشق دی.»

د ناشنا خمکو مسافر

د وخت ژوندی ویناوال هارولد کلمپ:

«غم مه کوی، هرڅوک په ټاکلی سطح کی قرار لري. چینی له

تاسو پورته او خینی تیت دي. او دا څه غوره والی لري؟ تاسو

یوازی دا غواری چی د خدای لپاره پاکه مجرا او وسیله

واوسی!»

راخی یوخل د زړه په سترگو یو بل ووینو. راخی یوخل د زړه په ژبه له یوبل سره وغږیږو.

موږ هر یو یوازی یو.

زموږ ټولو اصلي وطن لبري دی.

موږ ټول د ناپیدا خمکو په لاره ور روان مسافر یاستو.

زموږ اصلي ټاټوبی مینه ده.

مور مینه ورکه کری، خکه په شیانو له یوبل سره خفگان کوو، جنگیزو، مره کیرو؛ بیا به پیدا کیرو؛
خکه چی جنگیزو.

مور خومره چی د شیانو پرسر یوبل وهو، تکوو هومره مو اصلی مینه ورکیږي، لېږي کیږي.
یوازی مینه ده چی مور ته بنادي، آرامي او آمن راوړي.

دی هر وگری یو ماشوم

«نو ته خدای لری. له خدای سره یی؛ خو پردی شرمیږي؛ له خلکو له عادتونو شرمیږي.
داسی بنکاري چی زړه دی له خدای خکه دک دی؛ خو لا ماشوم دی؛ نوی راویین شوی او ته هغه نه پرپردي چی راویین شي،
له خانگو راپاڅي او تا ته خان بنکاره کری. له تا سره وغږیږي.
واوره! ښه یی زده کړه؛ له هغه پت ماشوم خکه چی نه پلار لري، نه مور لري؛ خو ستا په زړه کی له دا دومره زمانې ویده
دی، پخلا شه!

له ما یا هغه مه وپرېږه. له هغه د هېڅ شي شرم مه کوه. داسی یو ماشوم د امنی په زړه کی هم و؛
د مریم په زړه کی هم و. د هر انسان په زړه کی هم دی... هغه که راویین شي؛
شیان، خمکه، اسمان، ستوري، کانیات، لمرونه، سپورمی گانی، وختونه، فضا... هرڅه ورکیږي.
هرڅه به وي؛ خو له خدای سره!»
کلمه جاري ده. کلمه غږیږي.

مور، شیان، خیزونه، مرغان، څاروي، ستوري او د رود اوبه ټول دکلمی حاضر فصل جوړوي.
مور که ددغو کلمو غور په خان کی پرانیزو هستی ټوله مینه ناکه کیږي؛
نو مور څه غواړو، چپرته روان یاستو؟

هستی د معنوي غمیو صندوقچه
مور هغه څوک یو چی باید واوسو. نورکسان هم هغه څوک دي چی باید واوسی.
هستی د ستر عشق له برکته را جوړه شوی؛ دغه ښه یی موندلی.
مور پرته د عشق له ظاهرېدلو بل څه نه وینو.
هستی د زمان او مکان په قلمرو کی د خالص عشق انعکاس دی؛
نو هېڅ شی اضافی، بی خایه او ناروا نه دي.
یوازی زموږ ذهن دی چی خان روا او نور ناروا فکر کوي.
مور باید له ټولې دغې هستی سره چی کرکه مو تری کری، او بده مو گنلی؛
روغه وکړو؛ مینه وکړو.

سوله یوازی په عاشقانه زرونو جوړیږي.
زموږ ژوند، چاپیریال، هیواد، دنیا عاشقانه ارادی جوړ کری؛
خو مور په مینه شرمیږو، د عقل او فکر لویان یو؛

پایانه نشریه آفتاب

		وقت	
دو شنبه	یک شنبه	شنبه	وقت
پروگرام دینی	پروگرام دینی	پروگرام دینی	۶/۰۰
اخبار	اخبار	اخبار	۷/۰۰
سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	۷/۱۰
خبرونه	خبرونه	خبرونه	۸/۰۰
ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	۸/۱۰
اخبار	اخبار	اخبار	۹/۰۰
اینده سازان	مینا	بیاموزیم - دانش	۹/۱۰
زراعت - پولیس	اردوی ملی	اه واه	۹/۳۰
خبرونه	خبرونه	خبرونه	۱۰/۰۰
مباحثه	سخن و اندیشه	بحث هفته	۱۰/۱۰
جهان ما	دستآورد	بحث هفته	۱۰/۳۰
پشته نی و ترکمنی	پشته نی و ترکمنی	پشته نی و ترکمنی	۱۱/۰۰
گزارش	گزارش	گزارش	۱۱/۴۰
خبرونه	خبرونه	خبرونه	۱۲/۰۰
کورنی ژوند	جسجوی حقایق	تندرستی	۱۲/۱۰
پرسشهای دینی	والعصر	در رهگذر نور	۱۲/۳۰
نورستانی	نورستانی	نورستانی	۱/۰۰
مجله تلویزیونی	هفت کلک	رنگین کمان	۱/۲۰
خبرونه	خبرونه	خبرونه	۲/۰۰
هوانوا	مردم و موسیقی	ساعتی با شما	۲/۱۰
بلوچی و ازبکی	بلوچی و ازبکی	بلوچی و ازبکی	۳/۰۰
کارتون	کارتون	کارتون	۳/۴۰
اخبار	اخبار	اخبار	۴/۰۰
کودک	کلکین	اینده سازان	۴/۱۰
شهر ما خانه ما	جوانان	جهان ما	۴/۳۰
خبرونه	خبرونه	خبرونه	۵/۰۰
قضا	پرسشهای دینی	والعصر	۵/۱۰
دروازه ترشا	پرسشهای دینی	دستآورد	۵/۳۰
صدای آشنا	صدای آشنا	صدای آشنا	۶/۰۰
سریال	نیمه دیگر	روبرو یا مردم	۷/۰۰
گزارش	گزارش	گزارش	۷/۳۰
اخبار	اخبار	اخبار	۸/۰۰
انعکاس	اینه شهر - نگاه	کاروان حله	۹/۰۰
هفت شهر هنر - لحظه ها	فرهنگ مردم کتاب	مجله - مشعداران	۹/۳۰
اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	۱۰/۰۰
نقد و نظر	مباحثه	سخن و اندیشه	۱۰/۱۰
ورزش جهان	سریال عشق پیری	پرطاووس	۱۱/۰۰
زمزمه ها	زمزمه ها	غزل	۱۱/۴۰
اخبار	اخبار	اخبار	۱۲/۰۰
سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	۱/۰۰
اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	۲/۰۰
اینه شهر	مباحثه	ساعتی با شما	۲/۱۰
فرهنگ مردم	کاروان حله	ساعتی با شما	۲/۳۰
نیمه دیگر	سخن و اندیشه	پرسشهای طبی	۳/۰۰
مردم و موسیقی	مجله	کنسرت	۳/۳۰
مردن موسیقی	گزارش	کنسرت	۴/۰۰
پرسشهای دینی	والعصر	رهگذر نور	۴/۳۰
جوانان	دستآورد	کورنی ژوند	۵/۰۰
کلکین	اینده سازان	کلکین	۵/۳۰

تلویزیون ملی افغانستان

وقت	سه شنبه	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه
۶/۰۰	پروگرام دینی	پروگرام دینی	پروگرام دینی	پروگرام دینی
۷/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۷/۱۰	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر
۸/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۸/۱۰	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر	ادامه سلام صبح بخیر
۹/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۹/۱۰	کلکین	کودک	نونهالان	فلم اطفال
۹/۳۰	جوانان	شهر ما خانه ما	بسوی خوشبختی	فلم اطفال
۱۰/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۱۰/۱۰	انینه شهر - نگاه	تودی شبی	اقتصاد	پرطاووس
۱۰/۳۰	کاروان حله	جهان حیوانات	نر غونی مینه ساعتی باشما	پرطاووس
۱۱/۰۰	پشته نی وترکمنی	پشته نی وترکمنی	پشته نی وترکمنی	پشه یی و لڑکمنی
۱۱/۴۰	گزارش	گزارش	گزارش	گزارش
۱۲/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۱۲/۱۰	سریال	انعکاس	نیمه دیگر	شما وتلوویزیون
۱۲/۳۰	قضا	پرستهای دینی	درسهای از قران	سیرت النبی (ص)
۱/۰۰	نورستانی	نورستانی	نورستانی	نورستانی
۱/۳۰	نقد و نظر	هفت شهر هنر	چشم انداز	پرستهای دینی
۲/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۲/۱۰	پرستهای طبی	موسیقی دوقی	مردم وموسیقی	هوا نوا
۳/۰۰	بلوچی و ازبکی	بلوچی و ازبکی	بلوچی و ازبکی	بلوچی و ازبکی
۳/۴۰	کارتون	کارتون	کارتون	کارتون
۴/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۴/۱۰	نونهالان	دانش برای همه - پیاموزیم	هر جا هر رنگ	میله
۴/۳۰	جهان حیوانات راپور علمی	زراعت = جهان ما	آه وا	کورنی ژوند
۵/۰۰	خبرونه	خبرونه	خبرونه	خبرونه
۵/۱۰	پرستهای دینی	درسهای از قران	سیرت النبی (ص)	در رهگذر نور
۵/۳۰	پرستهای دینی	ویکت	ورزش	ازدوی ملی
۶/۰۰	صدای آشنا	صدای آشنا	صدای آشنا	پرستهای طبی و سریال
۷/۰۰	بسوی خوشبختی	شما وتلوویزیون	تندرستی	وقایع مهم هفته
۷/۳۰	گزارش	گزارش	گزارش	گزارش
۸/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۹/۰۰	اقتصاد	نر غونی مینه سینما و کارتون	جسجوی حقایق	ازمونه ساعتی باشما
۹/۳۰	چشم انداز	رنگین کمان	هفت کلک - مرچ سرخ	ازمونه ساعتی باشما
۱۰/۰۰	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی
۱۰/۱۰	تودی شبی	صور خیال	فلم هنری	بحث هفته - ساعتی باشما
۱۱/۰۰	سریال خارجی	بزم غزل	فلم هنری	کنسرت
۱۱/۴۰	مردم وموسیقی	بزم غزل	فلم هنری	کنسرت
۱۲/۰۰	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار
۱/۰۰	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر	سلام صبح بخیر
۲/۰۰	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی	اخبار انگلیسی
۲/۱۰	انعکاس	اقتصاد	شما تلویزیون	بحث هفته
۲/۳۰	هفت شهر هنر	چشم انداز	رنگین کمان	هفت کلک
۳/۰۰	سریال	نقد و نظر	نر غونی مینه	تندرستی
۳/۳۰	شهر ما خانه ما	بسوی خوشبختی	موسیقی دوقی	مردم وموسیقی
۴/۰۰	تودی شبی	گزارش	موسیقی دوقی	مردم وموسیقی
۴/۳۰	قضا	پرستهای دینی	سیرت النبی (ص)	درسهای از قران
۵/۰۰	ورزش هفته	پرستهای دینی	دانش برای همه	قوالی
۵/۳۰	کودک	نونهالان	سینتیل سبز	پیاموزیم

پلان نشراتی

شنبه

۴۵۸ نرم رادیوسرود ملی و سراف نشرات رادیو نشرات رادیو

۵ ۲ تلاوت و ترجمه کلام الله مجید

۵۳۲ سعادت ثانی (ص) خبرونه

۵ ۲۲ نبوی ملغری

۶۰۰ پیام صیگهانان

۶۳۰ صبح بخیر افغانستان

۷۳۰ کورنی ژوند

۸۰۰ اخبار پښتو

۸ ۵ از خواب تا واقعیت

۸۳۰ منای جوانان

۹۰۰ اخبار دری

۹۵ افغانستان امروز

۹۳۰ نیش و نوش

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ رادیو صدای مردم

۱۱۰۰ اخبار دری

۱۱۰۰ تحفه از ارشید

۱۲۰۰ اخبار پښتو

۱۲۵ سروری به روزنامه نسیم و ترغ اسماء

۱۲۳۰ اذان نماز پیشین و انوار الهی

۱۰۰ اخبار دری

۱۰۰ موسیقی غزل

۱۳۰ برنامه های صدای هموطن

۲۰۰ اخبار پښتو

۳۰۰ اعلانات

۳۳۰ سپیدی خبری

۵۰۰ اخبار دری

۵۳۰ زیارت و مناداری

۵۳۰ یاد نامه مردان خدا

۵۴۵ سره میافت

۶۰۰ ماهنامه سوره خیر افغانستان

۷۰۰ اخبار پښتو و تبصره

۷۳۰ زیر آسمان کبود

۸۰۰ اخبار دری و تبصره

۸۳۰ ما و جهان ما

۹۰۰ پنداران صلح و امنیت

۹۳۰ داستانهای دلناله دار

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ موسیقی کلاسیک

۱۱۰۰ بزم غزل

۱۱۵۵ دعایه

۱۲۰۰ سرود ملی و hymn نشرات

یکشنبه

۴۵۸ نرم رادیوسرود ملی و سراف نشرات رادیو

۵ ۲ تلاوت و ترجمه کلام الله مجید

۵۳۲ سعادت ثانی (ص) خبرونه

۵ ۲۲ نبوی ملغری

۶۰۰ پیام صیگهانان

۶۳۰ صبح بخیر افغانستان

۷۳۰ کورنی ژوند

۸۰۰ اخبار پښتو

۸ ۵ از خواب تا واقعیت

۸۳۰ تقصیر شریف

۹۰۰ اخبار دری

۹۵ دستراتو جرگی ضم

۹۳۰ یک طرز دو هنر مند

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ رادیو صدای مردم

۱۱۰۰ اخبار دری

۱۱۵ کسرت هنر مندان داخلی و خارجی

۱۲۰۰ اخبار پښتو

۱۲۵ سروری به روزنامه هانرخا و اسرار

۱۲۳۰ اذان نماز پیشین و انوار الهی

۱۰۰ اخبار دری

۱۰۰ موسیقی

۱۳۰ برنامه های صدای هموطن

۲۰۰ اخبار پښتو

۳۰۰ اعلانات

۴۳۰ لوی شی چی پوی شی

۵۰۰ اخبار دری

۵۵ نشست هفته

۶۰۰ ماهنامه سوره خیر افغانستان

۷۰۰ اخبار پښتو و تبصره

۷۳۰ ما و محیط زیست ما

۸۰۰ اخبار دری و تبصره

۸۳۰ ما و کشور ما - مسامو جهان (مستط)

۹۰۰ ما و صنعت ما

۹۳۰ داستانهای هیله دار

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ گنجینه سفن

۱۱۰۰ بزم غزل

۱۱۵۵ دعایه

۱۲۰۰ سرود ملی و پایان نشرات

دوشنبه

۴۵۸ نرم رادیوسرود ملی و سراف نشرات رادیو

۵ ۲ تلاوت و ترجمه کلام الله مجید

۵ ۲۲ نبوی ملغری

۶۰۰ پیام صیگهانان

۶۳۰ صبح بخیر افغانستان

۷۳۰ کورنی ژوند

۸۰۰ اخبار پښتو

۸ ۵ از خواب تا واقعیت

۸۳۰ سیمای شاهر در آینه شعر

۹۰۰ اخبار دری

۹۳۰ اسلام و نظام حکومت

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ نشست هفته

۱۱۰۰ اخبار دری

۱۱۵ آهنگهای آرامیسی

۱۲۰۰ اخبار پښتو

۱۲۵ آموزش قرآن کریم

۱۲۳۰ اذان نماز پیشین و انوار الهی

۱۰۰ اخبار دری

۱۰۰ موسیقی اماتور

۱۳۰ برنامه های صدای هموطن

۲۰۰ اخبار پښتو

۳۰۰ اعلانات

۳۳۰ دانش بزرگمست

۵۰۰ اخبار دری

۵۳۰ دنیای اطفال

۵۳۰ اردوی ملی

۶۰۰ ماهنامه سوره خیر افغانستان

۷۰۰ اخبار پښتو و تبصره

۷۳۰ گزارشها و گفتگو ها

۸۰۰ اخبار دری و تبصره

۸۳۰ دروازه ترشما

۹۰۰ پرنیان

۹۳۰ داستانهای دنباله دار

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ استاره های از کهنستان موسیقی

۱۱۰۰ سیمای شاهر در آینه شعر

۱۱۵۵ دعایه

۱۲۰۰ سرود ملی و hymn نشرات

سه شنبه

۴۵۸ نرم رادیوسرود ملی و سراف نشرات رادیو

۵ ۲ تلاوت و ترجمه کلام الله مجید

۵ ۳۲ درسهای از حدیث شریف

۶۰۰ پیام صیگهانان

۶۳۰ صبح بخیر افغانستان

۷۳۰ کورنی ژوند

۸۰۰ اخبار پښتو

۸ ۵ از خواب تا واقعیت

۸۳۰ رنگ مکتب

۹۰۰ اخبار دری

۹۵ مسئولین و رادیو افغانستان

۹۳۰ از ارشید نشراتی رادیو

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ در آینه هنر

۱۱۰۰ اخبار دری

۱۱۰۰ حرف خوبان اهلک خوش

۱۲۰۰ اخبار پښتو

۱۲۵ سروری به روزنامه و ترغ اسماء

۱۲۳۰ اذان نماز پیشین و انوار الهی

۱۰۰ اخبار دری

۱۰۰ موسیقی غزل

۱۳۰ برنامه های صدای هموطن

۲۰۰ اخبار پښتو

۳۰۰ اعلانات

۳۳۰ دانش بزرگمست

۵۰۰ اخبار دری

۵۳۰ چونه ها

۵۳۵ زراعت و مناداری

۶۰۰ ماهنامه سوره خیر افغانستان

۷۰۰ اخبار پښتو و تبصره

۷۳۰ آهنگهای معنی

۸۰۰ اخبار دری و تبصره

۸۳۰ ماشونوده گان

۹۰۰ میراثهای گرانبها

۹۳۰ آهنگهای انشایی

۱۰۰۰ اخبار پښتو

۱۰۰۰ زمزمه های شهبانگم

۱۱۰۰ جلوه گاه نوری

۱۱۵۵ دعایه

۱۲۰۰ سرود ملی و hymn نشرات

راديو افغانستان

چهارشنبه

۴:۵۸	پيام صلوات بر محمد و آل محمد
۵:۲۲	تلاوت و ترجمه كلام الله مجيد
۵:۳۲	سيرت النبي (ص) خپرونه
۵:۴۲	نېوي ملغلري
۶:۰۰	پيام صيگاهان
۶:۳۰	صبح بخير افغانستان
۷:۳۰	کورني ژوند
۸:۰۰	اخبار پښتو
۸:۳۰	از خواب تا واقعيت
۸:۳۰	مېرثه‌اي گرانېها
۹:۰۰	اخبار دري
۹:۰۵	پسوي باز سازي
۹:۳۰	هرمنداود هله يادونه
۱۰:۰۰	اخبار پښتو
۱۰:۰۵	راديو صدای مردم
۱۱:۰۰	اخبار دري
۱۱:۵۰	ثراڼه ها وسځنه‌ها
۱۲:۰۰	اخبار پښتو
۱۲:۰۵	موروي به روز نامه و نرخ اسعار
۱۲:۳۰	اذان نماز پښتو و نور الهي
۱۳:۰۰	اخبار دري
۱۳:۰۵	موسيقي - رنگارنگ
۱۳:۳۰	برنامه هاي صدای هموطن
۱۴:۰۰	اخبار پښتو
۱۴:۰۵	اعلانات
۱۴:۳۰	دانش بزرگيست
۱۵:۰۰	اخبار دري
۱۵:۰۵	صحت براي همه
۱۵:۳۰	پوليس خدمتگار جامعه
۱۶:۰۰	ماينام مويه خير افغانستان
۱۶:۰۵	اخبار پښتو و تبصره
۱۶:۳۰	صدای معارف
۱۷:۰۰	اخبار دري و تبصره
۱۷:۳۰	در گذرگاه انديشه
۱۸:۰۰	اخبار دري و تبصره
۱۸:۳۰	جامعه و قانون
۱۹:۰۰	صفحه از تاريخ
۱۹:۳۰	در امتداد شب
۲۰:۰۰	اخبار پښتو
۲۰:۰۵	آهنگهاي فکتوريک
۲۱:۰۰	آزهر چمن سمنی
۲۱:۵۵	دعاييه
۲۲:۰۰	سرود ملي و ختم نشرات

پنج شنبه

۴:۵۸	پيام صلوات بر محمد و آل محمد
۵:۲۲	تلاوت و ترجمه كلام الله مجيد
۵:۳۲	سيرت النبي (ص) خپرونه
۵:۴۲	تفسير شريف
۶:۰۰	پيام صيگاهان
۶:۳۰	صبح بخير افغانستان
۷:۳۰	کورني ژوند
۸:۰۰	اخبار پښتو
۸:۳۰	از خواب تا واقعيت
۸:۳۰	پيام سرباز
۹:۰۰	اخبار دري
۹:۰۵	صفحه از تاريخ
۹:۳۰	گزيده هاي از نشرات راديو
۱۰:۰۰	اخبار پښتو
۱۰:۰۵	راديو صدای مردم
۱۱:۰۰	اخبار دري
۱۱:۵۰	کاروان حله
۱۲:۰۰	اخبار پښتو
۱۲:۰۵	پاسخ به مسيل ديني
۱۲:۳۰	اذان نماز ظهر و اتوار الهي
۱۳:۰۰	اخبار دري
۱۳:۰۵	از آرشيف نشرات راديو
۱۳:۳۰	برنامه هاي صدای هموطن
۱۴:۰۰	اخبار پښتو
۱۴:۰۵	اعلانات
۱۴:۳۰	دانش بزرگيست
۱۵:۰۰	اخبار دري
۱۵:۰۵	ورزش
۱۵:۳۰	ژن و جاسمه
۱۵:۳۵	اصلاحات اداري
۱۶:۰۰	ماينام مويه خير افغانستان
۱۶:۰۵	اخبار پښتو و تبصره
۱۶:۳۰	جام جم
۱۷:۰۰	اخبار دري و تبصره
۱۷:۳۰	وحدت ملي
۱۸:۰۰	استرار - واد ملخدر
۱۹:۳۰	راديو درام
۲۰:۰۰	اخبار پښتو
۲۰:۰۵	زمزمه هاي شپهنگام
۲۱:۰۰	موسيقي
۲۱:۵۵	دعاييه
۲۲:۰۰	سرود ملي و ختم نشرات

جمعه

۴:۵۸	پيام صلوات بر محمد و آل محمد
۵:۲۲	تلاوت و ترجمه كلام الله مجيد
۵:۳۲	سيرت النبي (ص) خپرونه
۶:۳۰	پيام صيگاهان
۷:۳۰	صبح بخير افغانستان
۸:۳۰	مېرزا قلم
۹:۰۰	اخبار پښتو
۹:۰۵	دنيايي كتاب - مشطداران سخن (مثنوي)
۹:۳۰	دينه دينه (دومې ډلې مثنوي)
۱۰:۰۰	راديو ملي مجله
۱۱:۰۰	اخبار دري
۱۱:۰۵	از هر چمن سمنی
۱۲:۰۰	اخبار پښتو
۱۲:۰۵	پسوي نور و اذان نماز ظهر
۱۲:۳۵	صدای منبر
۱۳:۰۰	موسيقي فولاني
۱۳:۰۵	برنامه هاي صدای هموطن
۱۴:۰۰	اخبار پښتو
۱۴:۰۵	اعلانات
۱۴:۳۰	سپيني خبري
۱۵:۰۰	اخبار دري
۱۵:۰۵	ديري مجلس
۱۵:۳۰	برنامه اطفال
۱۶:۰۰	ماينام مويه خير افغانستان
۱۶:۰۵	اخبار پښتو و تبصره
۱۶:۳۰	صدای معارف
۱۷:۰۰	اخبار دري و تبصره
۱۸:۳۰	موسيقي
۱۹:۰۰	افغانستان و جهان
۱۹:۳۰	موسيقي
۲۰:۰۰	اخبار پښتو
۲۰:۰۵	زمزمه هاي شپهنگام
۲۱:۰۰	راديو ملي مجله
۲۱:۵۵	دعاييه
۲۲:۰۰	سرود ملي و ختم نشرات

فرشته آواز

همچنان آهنگ (گل سرخ) و آهنگ های دیگر از جمله یک آهنگ هندی (ان آکو کی مستی بی مستانی هزارو هو، ان آکو کی وابسته افسانی هزارو هو) معنی این آهنگ معنی شعر شده بود. (از مستی چشمانم مستانه هزاران است، وابسته به چشمانم دیوانه هزاران است). من این آهنگ را با سیتار، هارمونیه، طبله و دلربا خوانده بودم. این آهنگ انقدر گل کرد که در هر جای آنرا خواندم به عالی ترین شکل آن استقبال شدم.

آواز: سیما جان چند آهنگ دارید؟

سیما ترانه: یکصد و بیست آهنگ در آرشیف رادیو افغانستان دارم که در حدود ۷۰ آهنگ را در تلویزیون ثبت کرده ام و یک سی دی که ۱۱ آهنگ دارد، ثبت کرده ام.

آواز: خوب ترین آهنگ از نظر خود شما کدام است؟

سیما ترانه: خوبترین آهنگ مرا احمدظاهر به من داده بود که (ای رشک گل ها دادی فرییم، ای وای ای وای دادی فرییم). البته شخصا این آهنگ را زیاد خوش دارم.

آواز: موسیقی مهاجرت از نقطه نظر، ادبیات، سوژه و پیام از موسیقی عمومی افغانستان در مجموع تفاوت دارد. مثلا: در آهنگ های مهاجرت درد و سوز هجرت، جدایی از مردم و فرهنگ بیشتر دیده می شود.

شما در باره موسیقی مهاجرت چه نظر دارید و نقش خود را در آن چطور می بینید؟

سیما ترانه: بلی، آهنگ من بنام (وطن فرهاد دریابت کجاشد؟) دقیقا از همین نوع آهنگ ها است. بارها شنونده های این آهنگ به شکل جمعی گریه کرده

اند. آهنگ (خواب و رویا)، (شبی در خواب و در رویا بدیدم ذکیه کهزادی، ز هنگامه سخن میزد ز گل های چمن میزد). اگر مهاجرت نمی بود، این آهنگ ها اصلا بوجود نمی آمدند. ده ها آهنگ من محصول دوری وطن است که درد و سوز هجران در آنها زیاد است. واضح است که هنرمند چه در خارج چه در داخل افغانستان نمی تواند که دور از مردم و وطنش باشد. مثلا آهنگ استاد مهوش بنام (آه لولو ای کودک افغان لولو، پای لچ دشت و بیابان لولو)،

همچنان استاد شاولی آهنگی دارد که می گوید (هیچ جا به کابل جان نمی رسد) یا شاعری می سراید (این خاک قشنگ است ولی خاک وطن نیست، این خانه قشنگ است ولی خانه من نیست).

آواز: سیما جان اکنون میرسیم به جالبترین بخش فعالیت های هنری تان.

از سفر های هنری تان می پرسم؟

سیما ترانه: اگر من همه خاطرات خود را بیان کنم، همه صفحه ها پر می شود. در آن صورت خواننده ها چه خواهند گفت؟

آواز: خواهش می کنم سیما جان، شما هنرمند محبوب هستید و همه خواننده ها در باره شما دلچسپی دارند، پس طور فشرده درباره سفر های هنری تان بیان دارید.

سیما ترانه: بسیار خوب، به طور خلاصه عرض کنم که من به ۲۱ کشور دنیا سفر های هنری داشتم

در سفر ما از گرجستان توسط ریل به ترکیه میرفتیم، که در اثنای راه نجیب جان توله می نواخت، همکار دیگر ما زیر بغلی می نواخت که همه را کبیر کابیون حامل ما جمع شده بودند و انقدر

برای آنها جالب بود که تصور کرده نمیشد.

برای من جای افتخار است که افغانستان در فستیوال هنری ترکیه مقام اول را گرفت که جایزه آنرا به من تفویض نمودند و این یکی از خوشترین سفر های هنری من است.

آواز: سیما جان شما در باره گرفتن جایزه صحبت کردید. با استفاده از فرصت می خواهم بپرسم که شما در برابر فعالیت های هنری تان، از مردم، جامعه، نهاد ها و دولت ها بیشتر پاداش گرفته اید؟

سیما ترانه: بلی از طرف مردم خود همیشه تشویق شده ام.

دو بار هنرمند سال شده ام، شش بار آهنگ های من آهنگ سال شده، در انقره مدال نقره را به من دادند که بعد از کنسرت ما روابط تجاری میان افغانستان و ترکیه آغاز شد. جایزه های نقدی، تحفه ها، تقدیرنامه ها، مدال های زیاد دارم، تنها چهار مدال صداقت، دو مدال فداکاری و یک مدال از خارج کشور به من اعطا شده، که همه مدال ها و تقدیر نامه ها نزد من موجود است.

آواز: در اخیر اگر پیام، خواست یا هرگفتنی داشته باشید، بفرمایید؟

سیما ترانه: از همه هموطنان عزیز خود خواهش دارم که از فرهنگ شان حمایت کنند، آنرا رشد بدهند و تقویت نمایند.

آواز: سیما جان سپاسگزار هستیم که با حوصله مندی به پرسش های ما پاسخ گفتید.

سیما ترانه: تشکر از شما.

ACKI

Julus

HE

87009

الف 77

29

02

محمد قاسم رامشگر

هنرمند